ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3861 — 14/26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1898 — 12 ՊԷՃԷՊ 1316 — ՇԱԲԱԹ

در علیه ده غلطه (آره‌ولك) غزه‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար՝ տարեկան. 140 Ղրշ
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխանակ 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Անսահման տրամաբանութեամբ կը համակուի մարդ ամէն անգամ որ ընդհանուր մարդկութիւնը վարակող բարոյական հիւանդութեան մը հանդէպ կը գտնուի։ Զեմ դիտեր, սրտի տկարութիւն է թէ նախապաշարում մը, որ առանց յուզմունքի դիտել կու տայ անհատական կամ ազգային թերութիւնները, ըլլան մեծ թէ պզտիկ։ Մասնաւորներու տգեղ նկարագիրներէն կը զզուիս, ժողովուրդի մը յատուկ պակասութիւնները անհաճոյ արպաւորութիւն մը կը թողուն անտարակոյս։ Բայց կ'ըսես՝ աշխարհիս մէկ կողմը մարդիկ կան, որ զերծ են այս մոլութիւններէն, կամ թէ՝ դասակարգ մը կայ որ վեր է այս տկարութիւններէն։ Բայց ի՞նչ խորունկ կերպով կը վերաւորուինք երբ ամէն տեղ, գրեթէ ամէն անհատի վրայ կը գտնենք այն տխուր հանգամանքները, որոնք մեր խիղճն ու միտքը կ'ըմբոստացնեն։

Դիւրաւ կարելի է բացատրել մասնաւոր դասակարգերու կամ ժողովուրդներու քով երեւցած ոչ միայն թերութիւնները, այլ և անոնց մոլութիւնները, նկատելով զանոնք արդիւնք՝ ընկերութեան յոռի կազմակերպութեան կամ իրենց սեփական բարեխառնութիւնեն։ Եւ անոնք որ ինքզինքնին բարոյասէր ձեւացնելու մէջ չահ չունին, անկեղծ գթութեամբ կը նային անբարոյական մարդոց, մոլի մարդոց, ոճրագործ մարդոց, ներքնապէս մխիթարուելով այն խորհրդածութեամբ, թէ տարբեր պայմաններու մէջ այդ գժբախտ արարածները տարբեր պիտի ըլլային։

Բայց ի՞նչ ըսենք, և ի՞նչ կերպով բացատրենք այն չար բնազդները, ապօրէն ըղձանքները, տգեղ ճաշակները, հակումը յոռի բաներու, որոնք առանց որ և է պատճառի երեւան կու գան աշխարհի ամէն կողմը, ինչպէս մարդկութեան բոլոր խաւերուն մէջ։ Եւ սակայն իրական են ասոնք, մութին ու սեւին պէս իրական, ցաւին ու մահուան պէս իրական, որոնք պէտք չէ գոյութեան իրաւունք ունենային և որոնց ազդեցութիւնը կը կրենք սակայն։ Եւ այս իրականութիւնները, մեր ամենօրեայ փորձառութենէն աւելի, մեր ընթերցումներովը կը մըտնեն մեր կեանքին մէջ, մեզմէ հեռու գտնուող բարբեր ու նկարագիրներ երեւան բերելով, ու վերաւորելով հոգիները մեր միամիտ հաւատքին։ Հեռաւոր բաներու մեծութեան նկատմամբ։ Այն ատեն մարդոց ազնուութեան մասին մեր ունեցած նախապաշարումը լիովին կ'անհետանայ, բարոյական բարձրութեանց երազը կը ցնդի, և մեր խելքը, այն պաշտպան կուռքը որ զմեզ կը փրկէ անկումներէ, խարտաղ կը փլչի։

Լաւ է որ մենք տգէտ մնանք աշխարհի մէջ անցած դաժան աղտոտ իրականութիւններուն։ Թո՛ղ անծանօթ մնայ մեզի երկրիս մէկ ծայրը տեղի ունեցած պիգալի արարքներուն հոգեբանութիւնը, պէտք չեն մեզի ջիղերու խօլ գրգռութեանց մանրամասնութիւնները։ Մեր կրծող, սպառող թերութիւնները չատ են արդէն։ Մեզի պէտք եղածը ոչ թէ չարիքին ու անբարոյականութեան բացարձակ համբաւն է, այլ առաքինութեան տրուած յարգանքը և անոր յաղթանակը։ Լոթիին ճառը պէտք է մեզի, որ մեր կործանած համարումը վերականգնէ մարդկութեան բարոյականին նկատմամբ, որ մեր լքուած իրերուն հոգիները կազդուրէ, լեցնէ զանոնք աղուոր, մեծ բաներու հիացումովը, և խանդավառէ անոնց նմանելու ձգտումով։

Մեր հասարակութիւնը օրինակելու, նմանելու տարօրինակ կերպով հակամէտ է, մեր երիտասարդութիւնը՝ ընդհանրապէս նկարագրէ զուրկ, տիեզերքի չորս հովերուն ենթակայ սերունդ մը են։ Մեր հրապարակագիրներուն, մեր քարոզիչներուն պարտքն է ազդել իրենց վրայ, մը չակերով անոնց ընթերցումի ճաշակը, զարգացնելով և ուղղելով զայն, հեռացնելով զանոնք յանդուգն, յիմար ընթերցումներէ, որոնք մարդկութիւնը կը նուաստացնեն մեր աչքին առջեւ, և ցոյց տալ այնպիսի գիրքեր, որոնք մեր նմաններուն առաքինութիւնները կը պատմեն, և անոնց յանկուցիչ պատկերովը ուղղամտութեան ու պարտքի սահմանին մէջ փնտռել կու տան մեզի հաճոյքը և երջանկութիւնը։

ՍԻՊԻԼ

ՄԱԹԱՐԻԱ

Այս գեղատեսիլ ու խաղաղիկ գիւղը յիշեցի առջի օրը, երբ Արեւելեան եգիպտական Լուսերու բաժնին մէջ կը ծանուցուէր թէ ելեկտրաշարժ թրամուէյի մը հաստատման համար բանակցութիւններ կը կատարուին։ Նոր գիծ մը չէ մեռելիքը, այլ արդէն իսկ բանող երկաթուղիին ելեկտրականի վերածումը, վայրաշարժին ծուխէն ու գոռումէն ազատելու հմար։ Գահիրէէն կէս ժամ հեռու գտնուող Ելրեք-չորս գիւղերուն շարքը որոնց վերջինը ու գլխաւորն է Մաթարիա։ Մաթարիան՝ քաղքին վարի կողմը կ'ընայ, մինչ Հելուան—զոր արդէն նկարագրած եմ Եգիպտական Նօթերու շարքի մը մէջ—վերի կողմն է։ և իրենց բնական դիրքով ու շինուածքով ալ ներշակ են իրարու։ Հելուանը ձմեռնային ամառանոց մըն է, դեկտեմբերի մէջ իր արեւակէզ կլիմայովը հեշտալի, ու Մաթարիան՝ ամառնային ձմեռանոց մը, որ իր ընծայած զովութեամբը եզական։ Այս եղանակին ալ, սակայն, զուրկ չէ ափրիկեան կլիմային յատուկ գաղջութենէն, գարնանային ամիսներու պատրանք մը տալով իր դալար ծառաստաններովը ու ծաղկազարդ պարտէզներովը։ Հելուանը կառուցուած է վերի ու աւազուտ հողի մը վրայ, ուր տուներէ աւելի օթէլներ կան։ Մաթարիան կը գտնուի մարգերու վրայ և պուրակներու միջեւ, ուր սրճարան մը գրտնելը դժուար է։ Պզտիկ սիրուն տուներ միայն կը տեսնես, ճերմակ կամ վարդագոյն ներկուած, իրարմէ հեռու, ամէն մէկն իր պարտէզովը ու վանդակորմովը։ Արշալոյսէն մինչև կէս գիշեր կը բանի մասնաւոր երկաթուղի մը՝ Գահիրէի հետ հաղորդակցութեան մէջ պահելով այդ գիւղախումբը, զոր կղզեկոմբ պիտի կոչէի՝ եթէ գէթ Նեղոսն անցնէր իր մօտէն։ Եւ իրաւ ալ կղզեցած վայր մըն է բոլորովին, խաղաղիկ կեանքի սիրահար բնակիչներով։ Փողոց չի կայ հոն։ բնակարանները՝ մանրանկար վիլլաներ՝ ցանցնուած են, անկարգ անկանոն, իրը բաց դաշտի մը մէջտեղ։ կառքը հաղուագիւտ է ու էշ հեծնելը պերճանք մը։ աղքատները չեն սակայն այն տեղուանք հաստատուողները։ միջնակարգ դասի ընտանիքներ, ամէն ազգէ խառն, որոնց մէջ հարուստներ ալ չեն պակսիր։ Ճաշակի խնդիր մըն է պարտէզս Գահիրէն գործի կերթան ուենենալ ու այդ գիւղերէն մէկը բնակիլը, քաղքին այնքա՛ն մօտ ու քաղքի մխորէն այնքա՛ն հեռու։

Օտարականը որ առաջին անգամ այդ գիւղերը կ'այցելէ, տարօրինակ զգայնութիւն մը կ'ունենայ, յափշտակութիւն մը գրեթէ, իր շուրջը սիրող ամայութենէն թիւն մը կ'ունենայ, յափշտակութիւն մը գրեթէ, իր շուրջը սիրող ամայութենէն ու առանձնութենէն որոնք անոյշ մելամաղձութիւն մը կը թողուն իր վրայ, բնութեան տեսարանի մը վայելքը երկրի մը մէջ ուր ամէն բան արուեստական է, ծաւերէն ու ծաղիներէն սկսելով։ Շոգեկառքը, կէս ժամը անգամ մը, վաղանցիկ կենդանութիւն մը կը բերէ անոր դեղջուկ կայտառութիւն ուր քանի մը հոգի կ'իջնեն, և հեռացող կառախումբին վերջին սուլուքին հետ կը վերջանայ իրարանցումը որ առաջ եկած էր քանի մը վայրկեան։ Կիրակի օրերը միայն այս երեւոյթը կը փոխուի, վասն զի Մաթարիան ալ ազատ չէ զբօսաշրջիկներու անխուսափելի այցէն որոնք խումբ խումբ կու գան տեսնել Աստուածածնայ Ծառը որ գիւղին եռին կը գտնուի, որմափակ՝ բայց անխնամ պարտէզի մը մէջ, քովը ունենալով լաւնական մատուռ մը։ Մաթարիան՝ եւրոպական ճաշակով գիւղի մը վերածուելէն առաջ՝ արդէն իսկ նշանաւոր է եղեր իր այդ պատմական ծառովը որուն համար ուանդալիզմը կ'ըսէ թէ նոյն այն ծառն է որուն հովանիին տակ պահ մը հանգիստ առեր է Աստուածածին՝ մանուկ Յիսուսը գիրկը։ Եգիպտոս այցելող Թուրիստը ու հնասէրը չեն կրնար հեռանալ, առանց այդ ծառը տեսած ըլլալու։ Խեդիվին կայսրուհին իսկ, Սիւէյի բացման թատրոնին, բարեպաշտօրէն գացած է հոն և այդ այցելութենէն ետքն է որ կառուցուած է մատուռը։

Օր մը հետաքրքրութիւն ունեցայ զայն երթալ տեսնելու։ կիրակի էր և զբօսաշրջիկներու բազմութիւն կար։ Ուեգլիսցիները բուսաբաղի ու դիտանկարի պաղարիւնով կը զննէին անոր լայնատարած բունին սեւցած կեղեւները, ստուգելու համար թէ իրօք քսան դարերու կուրծք տուած կրնա՞ր ԸԼԼԱ՛Լ իր մէկ կողմին վրայ հակած այդ ծառը որուն հասակին ճիւղերը գերաններով բռնուած էին՝ անթացուպերու կոթնած զողզոջուն ծերունիի մը պէս։ Ձեռքերնին կը կարկառէին կոճղին վրայ բացուած լայն խոռոչէն ներս, մատներնուն մէջ կը չփէին տերեւները, կը հարցափորձէին պահապանը ու նօթեր կ'առնէին։ Ֆրանսացիները, ընդհակառակը, տեսակ մը երկիւղածութեամբ կը մօտենային անոր, առանց տարակուսանքի, հաւատքով գրեթէ։ կին մը տեսայ, այս վերջիններէն, որ խաչանքեց՝ երբ ծառին առջեւ հասաւ։ Չերմեռանդօրէն կը գտնոր չուրջը և հիացումով կը դիտէր զայն, հաղիւ համբարձակելով ձեռքը դպցընել։ ոստ մը ինդրեց զոր տուին, ու խնամով ծրարեց պահեց պզտիկ պայուսակի մը մէջ։

—Ինչքա՛ն երջանիկ պիտի ըլլան մերիները, կ'ըսէր իրեն ընկերացող պարոնի մը, երբ Բարիզ վերադարձիս՝ տանիմ իրենց այս նուիրական ոստը։ Ձամ բորդութեան յիշատակներուս մէջ ամէնէն թանկագինն է այս։

Ու գուրգուրանքով կը սեղմէր մատաքսեայ պայուսակը կուրծքին վրայ։

Անգլիացին ու Ֆրանսացին հաւատալու, աղդուելու տարբերութիւնը կենդանի կերպով երեւան կու գար այդ ծառին ստորոտը։

Ուրիշներ յաջորդեցին անոնց, չեմ գիտեր ի՞նչ ազգէ, որոնց առաջին շարժումը եղաւ զմեզի մը հանել ու իրենց անուան սկզբնատառը և թուականը փորագրել հէգ ծառին կողին վրայ որ արդէն իսկ խոցոտուած էր հարիւրաւոր արձանագրութիւններով զրոս զրոսմած էին հոն աշխարհի ամէն կողմերէն եկած գացած ճամբորդներ, տարէց ու երիտասարդ։

Մեկնած միջոցիս, դէմ առ դէմ դնուեցայ խումբ մը ծաղկատի աղջիկներու հետ, ճերմակներ հագած ու վարդի փունջեր ձեռքերնին, որոնք պարտէզէն ներս կը մտնէին՝ խնդալով, երգելով, իրենց փափուկ ձեռքերով երթալ զգուելու համար պուտոր ծառը, ու իրենց մատաղ սրբոյին ուխտը կատարելու անոր թոչնած ոստերուն տակ։

Այսպէս, անխոտ ու անդրդուելի, հազարաւոր տարիներու բեռան տակ կքած, բնութեան գերահրաշ մէկ զորութեամբը կանգուն կը մնայ այդ ծառը, խորհրդապահ վկայ իր շուրջը անցած դարձածին ու խօսուածներուն։ և իր աղազուն կատարովը ու քաջքայուն բունովը՝ հեգնոտ ու կարեկից նայուածք մը կ'ուղղէ կարծես ամէն հասակի այցելուներուն որոնք, այսօր կայտառ ու երիտասարդ, կարեկցութեամբ կը նային իր վրայ։ և վաղը, երբ դերեզման մտնեն, ան իր տեղն է դարձեալ, քիչ մը աւելի ծռած, բայց իր նորընձիւղ տերեւները կարկառելով միշտ նոր սերունդներուն որոնք յաջորդած են մեռածներուն ու ծերացածներուն և իրենց կարգին կու գան կանգնին անոր քովէն, նոյն ինքնախաբ ու վաղանցիկ բերկրութեամբ։

Տ. Ա.

ՄԱԶԸ

Սիրտը ցամաք սմքած է՝ իրեն տանը առջեւի չոր վտակին պէս, որ փորուած ծոցին մէջ երաշտութիւն մը գրիած կերպենայ։ եւ անվոյթ դէմքին վրայ ուր ածելին վեց ամիսը անգամ մը կու գայ սակիպ, վար տալ ծնօտի խառնափնթոր խուրը, չիլ աչքերը ներսէն փրթած տարտամութիւններ կը ցանեն չորս դին։ իսկ թոյլ ջիղերը վաղահաս ալեզարդի մը աւերածն կ'ողբան։

Բարձրահասակ ու վայելուչ կազմ մը տուած է իրեն բնութիւնը։ Ի՞նչ հեգնութիւն։ Թէեւ երեսունհինգ տարու, խփած է արդէն վաղուց իր առջեւ փառքի, սիրոյ, սեւշանքի հէքերը կեանքի դրէնոս։ ստոյիկեան համակերպութեամբ մաղտ քուրջի վերարկուի մը պլուտելու պէս, թաղուած է տխուր մենութեան մէջ։ Այս բոլոր մռմռքիչ փեթթումներուն փոխարէն ապզ մը ունի սակայն, փոքրիկ բուլդարի մը աղտով ողողուն, ճանճի ծիրաւորով պիսակաւորուած, որ հոգուն տունն է, անմեկին ընկերը, սէրը, տխրփանքը, որ երբ հէք կուրծքին վրայ կը մակ, կը գրկէ էն տարփալի սիրուհիի մը պէս ու աջ ձեռքին զոզոզուն մատներովը կը շոյէ անոր սիրուն վարսերը։ Թելերը կը փղձին միլագաչն լալիւնով մը, որ կ'ոգեւորէ իր տէրը։ և գուն որ կը լսես, իրանդ փուշ փուշ կ'ըլլայ, կը փշէի սիրտդ։

Մինակ է՝ միս մինակ։ Իր տունը Մկզիրի արեւմտեան կողմը տասի թաղի մը մէջ կը գտնուի։ տան առջեւ վերէն վար ծարաւ ձոր մը պառկած է, որ երկինքն թափթփած արցունքները կը ժողուէ իր գիրքը ու կը խմէ անդադրօրէն։ Թաղին հեռու տուներէն հաւաքուած ալուրը, աղը տեղ տեղ՝ ձորին երկայնքը դէպ առ դէպ կարկառներ են յօրինած, որոնց վրայ հաւերու ընտանիքներ կը քթուրտին և իրենց ոտքի քրքրումներով փոշի պարոյրներ կը բղխեցնեն։ ուրիշ տեղ մը, փոսի մը մէջ, քամ շուն մը ութ-տասը լակոտներ է ցցիներ, որոնք փորէն կախուած կը ծամեն անոր ծիծը ու կը վարան։ Զորին վրայի փայտէ կամուրջը, որ անանկ ձոր մը օդկելուն համար կարծես կ'ամչնայ՝ իր շրթունքը անոր դրան առջեւ կ'երկիցէ, ուր տեղ ուանենիներու սոգայում մը զով հովանի կը ձգէ։ Ցան ձախ թեւին վրայ յուլրէն պառկած է գլնեստուններու շարքը, աղտոտ գետնափորներ՝ որոնք աղուէսի որջերու կը նմանին։ Հոգ ատոնց մէջն է մինչև իրիկուն, փլփլկած ոթոտի մը կամ ծակծակ փսաթի մը վրայ ընկոզմանած կը խոկա՝... մինչ ...—գինետան տլբաղարոյր մեղի մթնոլորտը շնչել իր գերագոյն հաճոյքն է, ու լսել ջրի բարակ երակին ճաճանումը, որ կը վազէ կախաստին մէջ անվերջ կսկիծի մը միօրինակ հեծեծումին պէս՝ իր երջանիկ օրերգն է։ և անուշ խմելական երաղը յաւերժացնելու համար տուն կ'երթայ գայթաուելով, ուր մէկը չի սպասեր իրեն։ կինը թոռոմած սիրտ մը ու կարկամած ջիղեր գրկելու մարտիրոսութեան չատկալով փախած է տունէն քանիցս ու հիմա վերջնականապէս ուրիշ քաղաք մը կը գտնուի։ բայց իրեն փոյթը չէ բնաւ։

Բուլդարին արեւելեան մեամաղձոտ նուագարաններուն ամէնէն քաղցրիկը, ամէնէն յուզիչն է, և պիտի ըսեմ երեգէ սրինգէն աւելի մեղանչ, և ոչ օր մեր Հաճիին չափ ուժով, անուշ նուագած է, ու պիտի նուագէ։ Բուլդարին մենաշնորհեալ արուեստագէտն է ան։

Աչքը փակ կը սեղմէ պղտրտիկ սազը իր կուրծքին և դուն մտիկ ըրէ՝ պարտական «եաիլլներու» հոգեւարսուռ ծփծրփումները, ուռզալը, ճիճազը, սեպտանին և եաՆրխ-ֆեռամը, որ նուագկոտ թրթռումներու մէջ յանկարծ սուր հիշով մը մայլամած սիրտդ կը ըլքտեն, մտածումներդ սիրային անպայտացումով հմայքի ընդաւառներու մէջ կը թեւածեն, ու բոլոր ունկնդիրները Ափրիկեցի հաբէշ ծխողներու պէս անդիտակից անգայացումով, համաչափ տարուբերումով կը տատանին, բոլորն ալ գինով, բոլորին սիրտն ալ թրթռա՛ն՝ եղերգող լարերուն պէս։

Արաքիր Գ.

ՊԱՔՈՒԻ ՀԱՅԵՐԸ

Պաքուի մէջ 15 տարի առաջ հազիւ 600ի չափ հայ տուներ կային։ իսկ հիմա մօտաւորապէս 4000 և ընդհանուր հայ բնակիչներուն թիւն է գրեթէ 40,000 հոգի։ մեծագոյն մասը գաղթած Շամախիէն ու Ղարապաղէն (Շուշի)։ Մեսգեալները Թիֆլիսէն և ուրիշ կողմերէ եկած են՝ իբրև հարուստ, գործի և շահու քաղաք։ Պաքուի հայերուն տնտեսական վիճակը երեք դասակարգ կը կազմէ։ Առաջին՝ միլիոնատէրներ կամ գէթ մէկ քանի հարիւր հազար ռուբլի ունեցողներ։ Նաֆթաւէր, գործարանատէր և կամ մեծ վաճառական։ ասոնք կ'ապրին յոյժ շռայլ ու փարթամ կեանքով։ Երկրորդ՝ միջին կարգի վաճառականներ, պաշտօնեայ և արհեստաւոր, չափաւոր վիճակի տէր։ Եւ երրորդ՝ գործարաններու մէջ աշխատող հասարակ բանուորներ, նեղ նուազ ապրուստով։ Պաքու կան նաֆթային և շոգենաւային հայ ընկերութիւններ։

Պաքուի մէջ միայն երկու հայ եկեղեցի կայ։ մէկը Ս. Լուսաւորչ, որ առաջնորդական (առաջնորդը կը նստի Շամախի որ թեմական կեդրոնն է, և յամախ կ'այցելէ Պաքու) մայր եկեղեցին է, քարէշէն, փոքր, և անբաւական ժողովուրդի բաւմութեան։ հիմը դրուած է 1863ին և աւարտած՝ 1869ին, ժողովրդեան նպաստներով։ Միւսը՝ Ս. Ապուստածածին, աւելի փոքր, քարէ հին թաղը՝ որ կը գտնուի փարոսը պարուսնակող բերդի պարապատին մէջ, վերանորոգուած 1789ին։ Այս եկեղեցոյ տեղին համար աւանդութիւն մը կայ թէ հին ժամանակ եղած է Բագիններու տաճար՝ կրակի և ծովի չատուածներու։ այդ չատուածներէ մէկուն արձանը գտնուած է վերջերս, և հիմակ կը գտնուի Շամախիի նորաշէն գիւղը հայու մը մօտ։

Պաքուցի ձեռնհաս ազդայիներուն մէջ, իրենց հարստութիւնը միայն բաղմապակելու ետեւէ եղողներէն զատ, բարեգործական նպաստներու ձգտում ունեցող շատ քիչեր կան, ինչպէս նաև կատարողներ։

Կայ Աղքատանոց մը, ուր կարգ մը տեղացի կամ դաղթական հայ աղքատներ և ինկած թշուառներ կը պատսպարուին ու անուն կ'առնեն։ ժամանակ մը, այդ գթութեան յարկին վրայ մատէն հսկող Խնամակալ Տիկնանց և Օրիորդաց ընկերութիւն մը կար։ հիմակ ան ալ չի կայ։

Պաքուցի Հայերը չունին իրենց հաստատ համայնքային համաձայն եկեղեցի մը, թատրոն մը, և գէթ՝ ձրիավարժ արհեստանոցներ, ձրի ընթերցարաններ։ Իրենց պատիւ բերող միակ հաստատութիւնն է՝ Մարգասիրական Ընկերութիւնը։ Սա ունի՝ մայր եկեղեցիին կից՝ Գրադարան-Ընթերցարան մը։ բաւական հարստաստ է և հանրութեան դիւրամատչելի պայմաններ կ'ընծայէ, առօրեայ և պարբերական թերթերու ճոխ հաւաքածոյ մը ունի իր մեծ սրահին մէջ։ առաջ մուտքը ձրի էր ամէն ազգի ընթերցողներու համար, իսկ հիմա մէկ կոպէկ։ Մատենադարան Ընթերցարանը բացուած է 1874 թուին։ Իսկ Մարգասիրական Ընկերութիւնը գոյութիւն ունի 35 տարիէ ի վեր, որուն հիմը դրած է բժշկապետ Դաւիթ Ցարութիւնեան-Ռոստոմեանց անուն ազնիւ և բարեհոգի անձ մը։ Ընկերութեան նպատակն է գլխաւորաբար օգնել տեղացի և չքնաղներու հայ ազգատ ուսանողաց կրթութեան և զարգացման, և յեսոյ որոշ չափով աղքատներու ու անկարներու։ Տարեկան ծախսն է գրեթէ 10,000 ռուբլի։ Դպրոցի փաւաւոր շէնք մը ունէր, որ ժողովրդեան ընդհանուր կրթական տեսչի կողմէն գրաւուելով՝ մէջը համազգային մասնաւոր վարժարան մը բացուեցաւ այս հոգեմտերին։ Պաքուցի հայեր այդ դրաւման համար դիմած են դատարան։ արդիւնքը առայժմ յայտնի չէ։

Պաքու Մ. Ս.

ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ

ԴՊՐՈՑՆԵՐՐ ՈՒ ՎԱՆՔԸ

Ամասիայէն ձիով 7 ժամ հեռաւորութեամբ, պարտէզներով և այգիներով չքնաղատեսակ գաւառակն մըն է Մարզուան։ դպրոցամատնիստ և Ամասիոյ վիճակին եպիսկոպոսարան։ Տեսարանը ի հեռուստ հիանալի է։ օդը առողջ բայց տակաւին հին նահապետական դիրքով կառուցուած տուներ են որ կը գրաւեն այցելուին ուշը և ուրուշը։ Բաւական նպաստաւոր եղած է Մարզուանցիներուն բազաբականոց երկսեռ գօլէջը։ մանաւանդ էգական սեռին։ Կը տեսնես կին մը կամ օրիորդ մը հագուած ճիշդ ամերիկեան ժաքեթով և ֆիստանով, իսկ այրը իր պաղեստական շալվարովն ու սալթայով։ Երանի Մարզուանցիք իրենց ազատ յատկութիւններուն հետ քիչ մըն ալ գլուխնուան չբլլային և օրուան մօտային ու ադանդին կոյր զկուրայն չհետեւէին։ Այս փոքրիկ քաղքին մէջ կը գտնուին թէ՛ Հռոմէական, թէ՛ Աւետարանական, թէ՛ Մորմոնական, թէ՛ Մկրտչական, թէ Շաբաթական եւ թէ ուրիշ այսպիսի աղանդաւորներ։ օր նոր աղանդ նոր։ դժբաղդաբար եկեղեցին ալ քաղքին տարբերակ դիրքին պատճառաւ կարող կ'ըլլան հաստատուիլ։ Մերինները ունին ընդարձակ և գեղեցիկ եկեղեցի մը քիչ-շատ քահանայական ընտիր խումբով մը (դանվ իրբեւ երիտասարդ)։ Եկեղեցւոյն գրեթէ կից է ազգ։ վարժարանը՝ որ ունի բաւական թուով երկսեռ ուսանողներ։ Մանչերու վարժարանին ուսուցչական խումբը՝ կը բաղկանայ ամբողջ Մարզուանցիներէ, որոնց երեքը շրջանաւարտ են գօլէջի։

Կրթական վիճակը շատ գոհացուցիչ դատայ, մանաւանդ աղջկանց կողմը՝ զոր կը վարեն ամենայն արժանաւորութեամբ երկու գոլէժեան ընթացաւարտ օրիորդներ՝ իրենց պաշտօնին կատարեալ գիտակցութեամբ։ Ձեռագործներու մասին մասնաւոր խնամք կը տանին։ Գոհ կերպով ազգ։ վարժարանէն մեկնելով՝ այցելեցինք գոլէժը՝ որ կը գտնուի քաղքին մէկ ծայրը գրեթէ, աքանչելի կերպով կարգաւորուած ծաղկազարդ ծառաստաններով շրջապատեալ։ Մասնաւոր շէնքերու մէջ բաժնած են աղջիկներն ու մանչերը։ Առանձնարդուիեամբ հիւրանոց պատուելիի ամբողջ մասերը պատեցանք։ Մատենադարանը, արհեստանոցը, ննջարաններն ու դասարանները շատ լաւ կերպով կահաւորուած են և հարուստ են։ Գոլէժի ուսուցչական պաշտօնէութիւնը թէեւ կարող անձերէ կը բաղկանայ, սակայն դժբաղդաբար՝ ակնդուռածը չի արտադրեր։ Աշակերտները՝ որոնց հետ բարերադրութիւն ունեցանք տեսնուիլ ընդ երկար, դժգոհ են դպրոցին այժմեան ուսումնական վիճակէն։ Հայերէն լեզուն գրեթէ անկարեւոր դատուած պէս բան մըն է։ Աշակերտ մը որ անգլերէնի կամ ուսողութեան մէջ տկար է, տեսչութեան աչքէն ալ ինկած կը համարուի։ Մէկ խօսքով բաղաքակրթութիւն կ'ուզուի քրիստոնեայ։ Հիմայ Գոլէժը ունի 300ի չափ գիւղօրիորդի երկսեռ աշակերտներ և 60ի չափ ցերեկեայ։ Ասոնց մէջ կան նաև յոյներ։ Գոլէժի այցելութեան վերջը այցելեցինք նաև ատաղձագործի արհեստանոցը ուր կ'աշխատին օրական մէկ երկու ժամ կէս թաշակով կամ ձրիավարժ ընդունուած աշակերտներ և այդ կերպով կը փոխարինեն իրենց տարեթոշակը։ Արհեստանոցի արտադրութիւնները բաւական լաւ գնեցինք կը վաճառուին և կարելի է ըսել թէ ատով ապրելու առնուած ամբողջ թաշակէն աւելի կը շահի գոլէժը։ Փափաքեցանք որբանոցներն ալ շրջիլ՝ որոնք կը գտնուին գոլէժի շրջափակին մէջ։ Աղջիկանց որբանոցը չէնքով ալ, կարգաւորութեամբ ալ գէթ առ երեւոյթս ըստ բաւականի գոհացուցիչ տեսանք։ Դեռ յատուկ շէնք չունին։ բայց մխիթարիչ մտադիր են թէ՛ գոլէժի և թէ՛ որբանոցի համար ի մտոյ մասնաւոր շէնքեր կառուցանել։ Թերեւս այն ատեն որ աղջիկներն ալ կանոնաւոր դասատիրակութիւն մը առնել սկսին։ հիմակուհիմա դրօսանքն է միայն իրենց զբաղումը։ Մանուկներն ալ բաւական լաւ է։ Գալով մանչերու որբանոցին՝ հաւատացէք որ չա՛տ, չա՛տ տխուր տպաւորութիւն մը ունեցայ ի տես այն որբերուն՝ որոնք ցած և փոքրիկ սենեակի մը մէջ լեցուած՝ գրեթէ իրարու վրայ՝ մէկ հատիկ պատուելիի մը հսկողութեան տակ կը խաչին ու կը խոմրին... էյ, պի, սի, էյնը՝ այբ-բէնն առաջ սորվելու ստիպուած։

Մարզուանի վրայոյթ տուած տեղեկութիւններս լրացուցելու համար կ'արժէ որ քիչ մըն ալ վանքին նկատմամբ խօսիմ, որ այս պահուս Ամասիացւոց և Մարզուանցոց մէջ քար դայթակղութեան դարձած է։ Թէ՛ Ամասիոյ և թէ՛ Մարզուանի ժողովրդեան նպաստաւոր է այդ վանքը՝ որ բաւական եկամուտներ ունի՝ վիճակին օգտակար հանդիսացնել որբանոց մը կամ ժառանգաւորաց վարժարան մը բանալով։ Այժմ թեմական խնամակալութիւն մը կազմուեցաւ 7 հոգիէ բաղկացեալ որոնց Զը Ամասիացէն, Զը Մարզուանէն, Զը Հաճի գիւղէն և մէկ ալ Քէօրբիէն պիտի ընտրուին և տարին երկու անգամ ի նիստ գումարուելով պիտի նային վանքին եկեմոսքի հաշիւներու։ Այս խնամակալութենէն զատ վանքան Խորհուրդ մըն ալ պիտի կազմուի՝ որուն պիտի անդամակցին յիշեալ երկու վարդապետները և երկու Մարզուանցի պատուաւոր ազգայիններ։

Մարզուան Տ. Ս. Քիրիշ

ԲԱՂՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ համաձայնութիւնը, կ'ըսեն Բարիզի թերթերը, դժուարութեանց պիտի հանդիպի՝ Ամերիկայի ընթացքին պատճառաւ որ իր յաղթութեանց շահերը իրեն միայն վերապահել կուզէ։ Թարմ քանի մը օր առաջ արդէն քաղաքութեամբ բողոքած էր նաւարկութեան համար Բորթօ-Բիքոյի մէջ ձեռք առնուած միջոցներուն դէմ։ Տէյլի Քրոնիքլ իր անցեալ երկուշաբթի թիւին մէջ աւելի խիստ լեզու մը կը գործածէ։ Քանատայի՝ Բորթօ-Բիքոյի հետ ունեցած առեւտուրին կարեւորութիւն կը տայ, կ'ըսէ, և կը հարցնէ թէ Փիլիպինեանները գրաւումէն ետքը Մ. Նահանգները՝ Անգլիոյ ծովային առեւտուրին ալ նոյն հարուածը պիտի տա՞ն։ Տէյլի Քրոնիքլ ցաւ կը յայտնէ թէ Անգլիոյ աջակցութիւնը և Ամերիկացիներուն նկատմամբ ունեցած համակրութիւնը կը վարձատրուի, փակելով առեւտրական հրապարակ մը և ջնջելով առեւտրական ազատութիւնը որ զարգացման ու քաղաքակրթութեան միակ միջոցն է և խաղաղութեան երաշխաւորութիւնը։ Միւս

կողմէ, նիւ Եորքի լրագիրները կ'ըսեն թէ այս քաղաքականութիւնով մինչեւ վեց ամիս պիտի ջնջուի անդլեւամերիկեան համակցութիւնը։ Մ. Նահանգաց միակ դաշնակիցը զանոնք միայնակ պիտի թողու Փիլիպպէսներուն և Անթիլեաններուն մէջ։ Ամերիկեան կարգ մը թերթեր ալ հակառակ են այդ համակցութեան։ Բլնդիլանդայ մէջ հակառակութիւնը ամենէն աւելի սաստիկ է։

ՐԱՀԷԹԻԱՑԻ ԴԷՊՔԸ. — Իտալական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսա ու Իտալիա համակցեր են, Բահէլիթայի խնդիրը իրաւարարութեան մը ենթարկելու համար։ Իսկայի արտաքին գործոց նախարարը այս մասին երիտասարդ խորհրդակցեր է նախագահ զօրավար Բէլլուի հետ։ Ծովային նախարարը հրամայեր է Վօլքուրնօ յածանարային՝ Բահէլիթայի ջուրերուն մէջ մնալ ցնոր տնօրինութիւն։ Գերման թերթ մը այս խնդրին վրայ խօսելով, կը ծանուցանէ թէ Գերմանիայ կայսրը որոշեր է առաջարկել ընդհանուր զէնքնկեցութեան դեսպանախորհուրդին, մասնաւոր և միջազգային յանձնաժողով մը կազմել որ պէտք ունենայ լուծել գաղթային սահմանագլուխներու խնդիրները, որոնք յաճախ պատճառ կ'ըլլան խաղաղութեան սպառնացող վէճերու։

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին մէջ, անցեալ երկուշաբթի, արտաքին գործոց նախարար Ծովակալ Բարէվարօ, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Ափրիկէի դէպքը բարեդիպաբար աննպաստ հետեւանք չէ ունեցած։ Սահմանագլուխի պարզ խնդիր մըն է եղածը Բաս-Տումիրայի շրջակայքը, հարաւային Ափրիկէի մէջ և Իտալական ու Ֆրանսական կառավարութիւնները արդէն բարեկամաբար ու գոհացուցիչ կերպով կարգադրած են այդ խնդիրը։ Իտալիա՝ առաջուան պէս՝ տէր կը մնայ Ծովեղերքին մինչեւ Բաս-Տումիրիա և այդ սարաւանդին հիւսիսային զառիվայրին։ իսկ Ֆրանսա՝ հարաւային մասին, 1891ի համաձայնութեան տրամադրութիւններուն համեմատ։ Նախարարը ըսաւ նաեւ թէ մասնաւոր յանձնաժողով մը, այս առիթով, երկու տէրութիւններուն դէպ ի երկրին ներքը ունեցած ստացագրքերուն ճիշդ սահմանները պիտի գծէ, որպէս զի ապագային նորէն անհամաձայնութիւններ չծագին։

ՌՈՒՍԵՐԸ ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՄԷՋ. — Քանիցս ծանուցուեցաւ թէ Ռուսերը ինչ մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տան Բորթ-Արթուրի մէջ։ Ամէն օր Թղթատարական հաղորդակցութիւն կայ Թիէնցինի համար։ Վլատիվոսթոքի հետ հեռագիրը միշտ կը բան։ Զէ-Ֆուի և Նակաղաքիի միջեւ մարտանաւերը կանոնաւոր երթեւեկութիւն կը կատարեն։ Գաղթականութիւնը կը պաշտպանուի։ Օտարազգի վաճառականները ամէն կերպով կը քաջալերուին։

ԿՍՅՈՒԻԹԻՆԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ. — Հունգարիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Բէրցէլ տը Պոնեսի և երեսփոխան Պ. Լուի Հալլոյի մենամարտը անցեալ հինգշաբթի օրը տեղի ունեցաւ։ Երկրորդ ընդհարումն, Պ. Բէրցէլ ճակատն վիրաւորուեցաւ։

—Հինգշաբթի օրը Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը հարցապնդում մը ուղղեց կառավարութեան՝ կրթական նախարարութեան այն հրամանագրին վրայ, որով ծանուցած էր թէ Ֆրանց Եոզէֆի թագաւորկայսեր յոբելեանին օրը կատարելի գոհաբանական աղօթքին վարժարանի աշակերտներն ալ պիտի մասնակցին։ Նախարարապետ Պառոն Պանֆի և կրթական նախարար Տոքդ. Վլասիկ պատասխանելով արդարացի դրատան այդ հրամանագիրը։ Ցիրեցին թէ Ն. Վեհափառութեան քառնրհիգամեայ յոբելեանը, 1873ին, Հունգարիոյ մէջ տրոմոնուած էր։ Նախարարները պատճառ մը չգտան որ Հունգարիոյ երիտասարդութիւնը նորէն չաղօթէ վեհապետի մը համար, որուն այնչափ բան կը պարտի երկիրը։ Անկախութեան կուսակիցները իրենց հաւատարմութիւնը յայտնեցին Ն. Վեհափառութեան։ Ցետոյ Ժողովը տեսաւ վիճարանիլ առժամեայ եկամտայոյսին վրայ։

—Սղատական կուսակցութեան մէկ գումարմանը մէջ, Պառոն Պանֆի յիշելով այն զրոյցները թէ կուսակցութիւնը իր մէջ պառակտուած ըլլայ, բացարձակապէս յայտարարեց թէ վեհապետը կատարեալ վստահութիւն ունի Դէպլիֆին վրայ։ Այս խօսքերը ընդունուեցան հաւանութեան նշաններով և «կեցցէ»ներով։ Կառավարութիւնը, յարեց նախարարապետը, դէմ դրաւ ամէն պատասխանութիւններու, և ի հարկին, աղդու միջոցներ ձեռք առներու մասին բնաւ պիտի չիներանայ։ Կուսակցութիւնը ընդունեց նախարարապետին յայտարարութիւնները և համակրական ցոյցեր ըրաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը Միւնիխ դրուած միջոցին կատարեալ համաձայնութիւն գոյացեր է Ն. Վեհափառութեան և Պաւիէրայի խնամակալ-իշխանին մէջեւ, գինուորական պատժական օրէնքի խնդրին առթիւ։

ԾԱՅՐՍԱՅԵՂՆԵՐՈՒ դէմ գումարելի դեսպանախորհուրդը, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, բացուեցաւ հինգշաբթի օրը Հռոմի մէջ։ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Ծովակալ Բանէվարօ, յանուն Ումպէրթօ թագաւորին, ողջունեց օտար պատուիրակները։ Դեսպանախորհուրդը, Աւտրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Պառոն Բագէթթի ֆոն Ֆրիտենպուրգի առաջարկութեամբ, նախագահ ընտրեց Բանէվարօ Ծովակալը։ Պառոն Բագէթթի և Պելգիական դեսպան Պառոն վան Լոսլ ալ դեր-նախագահ ընտրուեցան։

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ, անցեալ հինգշաբթի, ընդերկրական եբեսփոխանները քննադատեցին Ֆրանսական կառավարութիւնը՝ ծայրայեղներու դէմ գումարելի դեսպանախորհուրդին հաւանած ըլլալուն համար։ Նախարարապետ Պ. Շարլ Տիւբիւիի տուած բացատրութիւններուն վրայ, Երեսփ. Ժողովը նախարարութեան համար վստահութեան բանաձև մը քուէարկեց 107ի դէմ 422 քուէով։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Վատիկանի բրուսիական դեսպան Պառոն Օ. ֆոն Պիւլով, որ Վիլհէլմ Բ. կայսեր Երուսաղէմ ուղեւորելէն առաջ եւ կանչուած էր, հանգստեան թոչակ պիտի ստանայ։

ՍՈՒՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Անգլիոյ լրագիրը կը շարունակեն վիճարանիլ այն խնդրին վրայ թէ Օմտուրմանի ճակատամարտէն ետքը անդլեւեգիպտական զօրքերը սպաննած ըլլան թշնամիին վիրաւորները։ Տէյլի Քրոնիքլ խմբագրական մը մէջ կը հաստատէ թէ անդլիացի սպաներու հրամանատարութեան տակ գտնուած Սուտանցի զինուորներ և նոյն իսկ անդլիական զունդերու զինուորներ վիրաւորներ սպաննած են։ Անդլիացի սպաները ինքզինքին կը պաշտպանեն ըսելով որ Տէրվիշները սովորութիւն ունին մեռած ձեւանալու, որպէս զի դիւրաւ սպաննեն պատերազմի դաշտին վրայ առանձին պտտող զինուորները։ Կ'ըսեն նաեւ թէ Պակիարաները վիրաւոր եղած առներին աւելի վտանգաւոր են և առողջի մը մղեղնութեամբ կը կրուին մինչեւ որ մեռնին։ Ասոնք ստոյգ են, կը յարէ Տէյլի Քրոնիքլ, և վայրենիներու դէմ պատերազմի մը պահանջումները կը բերեն, զանազան պարագաներու մէջ, վայրագօրէն գործադրուիլ, բայց, կ'ըսէ, ներելի չէ որ յաղթական զինուորներ, առանց տիպրողական պէտքի, ծայրայեղ միջոցներու դիմեն։ Սոյն ապացոյցը այն է թէ վիրաւորեալներու գլխատման լուրերը ջնջուեր են նոյն լրագրին զինուորական թղթակցին հեռագիրներէն։ Այդ զինուորներուն ալ հրահանգ տրուեր է սպաննել վիրաւորեալները։ Զինուորները Գասիրեի մէջ պատեր են իրենց սրբուած այս հրահանգը։

—Բելգրասուրէին կը հեռագրեն Տէյլի Թէլեկրաֆիի թէ Ռուսիա որոշած է Կարմիր ծովու վրայ երկիր մը ձեռք անցընել, ածուխի կայան մը հաստատելու համար։

—Ծանուցինք թէ Ուկանդայի անդլեւհնդկի զօրքեր գրաւած են Ուատէլան։ Արդ, Տէյլի Քրոնիքլ կ'ըսէ թէ քանի որ Բէճաֆի մէջ 3000 Քոնկոյի զինուորներ կան Պէլճիքացի 30 սպաներով և Պորն ալ նոյն զինուորները գրաւած են, հետեւաբար Ֆաշոտայի նման խնդիր մը կրնայ ծագիլ։ Բայց ըսողներ ալ կան թէ չի յուսացուիր որ ծանր հետեւանք մը ունենայ։

ՀՈՆԿ-ԿՈՆԿԷՆ կը հեռագրեն թէ անդլական մարտանաւերը ցամաք զինուոր և դէնք հանելու փորձեր կը կատարեն։ Վերջերս կարելի եղեր է կէս ժամու մէջ երկու հազար հոգի ցամաք հանել վեց թնդանօթով։ Զինուորները ունէին հարիւրական փամփուշտ և երկու օրուան պաշար։ Այս փորձը զոհացուցիչ կը նկատուի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ազգային պաշտպանութեան խորհրդարանական խումբին դիմանը անցեալ օր, Բարիզի մէջ, արտաքին գործոց պաշտօնարանը գնաց, Պ. Զէմոլէնի ճառին առթիւ տեսակցելու Պ. Տէլքասսէի հետ։ Տեսակցութիւնը մէկուկէս ժամ տեւեց։ Նախարարը յայտարարեց թէ արտաքին գործոց ելմտացոյցին քուէարկութեանը միջոցին Խորհրդարանին առջեւ բացատրութիւն տալու իրաւունքը իրեն կը վերապահէ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Բարիզի հաշտութեան յանձնաժողովին ամերիկեան պատուիրակները իրենց կառավարութենէն հրահանգ ստացան բանակցիլ նաեւ տեսարական յարաբերութիւնները վերահաստատելու, փոխադարձաբար ոճրագործները յանձնելու և ուրիշ խնդիրներու վերաբերեալ, որովհետեւ բոլոր դաշնագիրները պատերազմին հետեւանքով ջնջուած կը համարուին։ Յանձնաժողովը եթէ համաձայնի Փիլիպպէսներու խնդրին մէջ, դաշնագրի խնդիրները երկու երեք նիստէն աւելի չեն տեւեր։

ՁԵՆԵՐՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում եղաւ կառավարութեան թէ Իտալիա, ընդհանուր զէնքնկեցութեան համար Ռուսիոյ առաջարկութիւնը ընդունելով, իր բնական սահմանագլուխներուն համար վերապահումներ ըրած է յանուն ազգային իրաւունքին։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը Ձարին առաջարկութիւնները ընդունած է ծանօթ յայտարարութիւններով և վերապահումներով։ «Հիմա, յարեց նախարարը, կը սպասենք դեսպանախորհուրդին աշխատանքին ծրագրին, զոր ստանալէ ետքը միայն կրնանք վիճարանիլ սահմանագլուխի այն խնդիրներուն վրայ, որոնք անկիսամասնական դան՝ սահմանակից, դաշնակից ու բարեկամ ազգութիւններու հետ մեզ կապող դաշնադրութիւններուն և շահերուն։»

ՄԷՍԻՒՆԱՅԷՆ կը գրեն երկուշաբթի թուականով. — Այս օր Հռենգրրի մէջ տրուած կէս օրուան տեղեկին ներկայ դտնուեցան Մէսինայի կառավարիչը, հրամանատարը և քաղաքապետը։ Փողոցները փակուած ծանուցումով մը քաղաքացիները հնչակաւորութեամբ կը ծանուցանէր թէ Հռենգրրի նուագածուները բարեսիրական գործի մը համար նուագահանդէս մը պիտի տան Մասիմօ թատրոնի մէջ։ Ծանուցումը կ'ըսէր նաեւ թէ Գերմանիայ Վեհ. Կայսրը չորս տարի առաջ ալ, երբ Մէսինա երկրաշարժէն փոխուեցաւ, իր շնորհները չէր զլացած նոյն քաղքին, որ չէ մոռցած այդ վեհանձնութիւնը և իր խորին երախտագիտութեան ու անդրդուելի սիրոյն հաւատիքը կուտայ Իտալիոյ մեծազօր դաշնակցին։ Իրիկուան նորէն սեղան տրուեցաւ Հռենգրրի մէջ։ Մէսինայի բոլոր երեւելիները ներկայ դտնուեցան։ Կայսրը ու Կայսրուհին շնորհաւորութեան հեռագիր մը ուղղեցին Իտալիայ թագուհիին, ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Կիրակի իրիկուն Հռենգրրի նուագածուները նուագահանդէս մը տուին Վիքթոր Իմմանուէլ թատրոնին մէջ։ Ամէնէն աւելի ծափահարուեցաւ Վիլհէլմ Բ.ի երաժշտական մէկ հատուածը։ Թատրոնը իտալական ու գերմանական դրօշներով զարդարուած էր և խուռներամ թափուր կար։ Նուագահանդէսը սկսաւ ու աւարտեցաւ իտալական ու գերմանական ազգային երգերով։ Թատրոնին վերնայարկէն թատրոնի կտորներ նետեցին որոնց վրայ «կեցցէ՝ Վիլհէլմ Կայսր» գրուած էր։

—Հռենգրրի Երբ չորեքշաբթի օրը Բօլսայի նաւահանգիստը ժամանեց, ընդունուեցաւ թնդանօթներու արձակմամբ։ Աւտարական մարտանաւերը դրօշներով զարդարուեցան և նաւագները կայմերուն վրայ ելելով ողջունեցին Գերմանիոյ Կայսրը ու Կայսրուհին։ Հռենգրրի երբ խարսխեց, Բարլ Սթէֆան արքիդուքսը և Մարիա-Թէրէզա արշիդուքսուհին, բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ, դացին կայս. զբօսանաւը և բարի գալուստ մաղթեցին Նոցին Վեհափառութիւններուն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ թագուհին որոշեց մասնաւոր շքադրամ մը տալ այն հելլէն Տիկիններուն և օրիորդներուն որոնք իրենց հիւանդասէր ծառայութիւնը վերջին պատերազմին մէջ։ Աթէնքի տիկիններուն և օրիորդներուն շքադրամները պաշտօնապէս պիտի յանձնուին արքայական պալատին մէջ։

—Աթէնքի մէջ անցեալ տարուան դէպքին յիշատակին համար կառուցանելի եկեղեցին 130,000 դրամի ծախք որոշուած է։ Մինչեւ հիմա հաւաքուած է 42,000 դրամի։ Եկեղեցին անունը պիտի ըլլայ Ս. Փիրկէ։

—Յունաստանի մաքսերուն հասոյթը, նեկոյս տարուոյ տասը ամիսներուն մէջ, 8,454,463 դրամի աւելի եղած է քան դասամամբ անցեալ տարուան նոյն ամիսներուն։

—Բաթրասի երեսփոխան Պ. Հորտաս կրթական նախարար պիտի անուանուի։

ՇԱԲԱՒԱ. — Հեռագրական լուրի մը նայելով՝ չաբարի գինը բարձրացեր է։

ՖԱՎԻԼԼՍՅԻ ԴՈՅՏԸ. — Պոլսեցիները (Իտալիա) մէջ սկսաւ Ֆավիլլայի դաւը։ Այդ անձը Նարպլիի պանքային Պոլսեցիներ Տիւրլին տնօրէնը ըլլալով, անտուէնի սակ զրոցած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։ Դատավարութենէն հեռգրեալ երեւան կ'ելլէ թէ Ֆավիլլա այդ գողութիւնը կը կատարէր միայն սակ տալու համար քաղաքական անձնաւորութիւններու, զբաղաւորարար նախկին նախարարապետ Պ. Քրիսպիի։ Ֆավիլլա այդ գողութիւնը կատարելով վստահ էր որ եթէ յանցանքը երեւան ելլէ, իրեն դէմ դատ պիտի չբացուի, Պ. Քրիսպիի պաշտպանութեամբ։ Հաստատուեր է նաեւ թէ երեք հարիւր կտոր թուղթեր, որոնք Ֆավիլլայի արարքը և պետական անձնաւորութիւններու հետ յարաբերութիւնները կ'ապացուցանեն, անյայտացեր են։ Զեռք անցուած քանի մը թուղթերու ընթերցումը չէ կատարեր դատաւորը, բայց լրագիրները հրապարակեր են։ Այս պատճառաւ կը դուշակեն թէ Ֆավիլլա ու համախոհները կա՛մ անպարտ պիտի արձակուին և կամ թեթեւ պատիժներու պիտի դատապարտուին։

ՀՈՂԱՆՏԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Բարիզի լրագիրները խմացած ըլլալով որ Բոմիէրտամի երդեցիկ սրճարանի մը մէջ հակաֆրանսական երգեր կ'երգուին՝ Մարսէյէզի եղանակին վրայ յարմարցուելով, իրենց դեսպանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

ՍՊԱՆԻՈՅ մէջ տեղացած հեղեղումներուն անձրեւներուն հետեւանքով, Վալենսիոյի և Թարակոնէի երկաթուղիի գիծը շատ մը տեղերէն կարուեր է։ Միջերկրականի հիւսիսային ծովեղերքներուն վրայ սաստիկ փոթորիկ կը տիրէ։

ՏՈՒԲԹԼՕՐ Գ. ՅՈՎՀՈՒՆՅԱՆ
ՎԻԵՆԱԲՈՅԺ—ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

ԳԱՏՐԻՒՄ,
Լիզպոնի փողոց, թիւ 9, մինչեւ կէս օրը։
ԲԵՌԼ,
Սագսի փողոց, թիւ 7, կէսօրէն յետոյ
Տոքթէրօրն այս անդամ Փարիզէն վերադառնալով, հաստատուած է ի Բերլին, Սաղբզ Ազամ, Սագսը փողոց, թիւ 7, ուր հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէն յետոյ, ամէն օր, բացի կիրակի։ իսկ առաւօտները մինչեւ կէս օր իր բնակարանը, Գասարդիզ, Մէօֆիլտարի կողմը, Բիզպիլէ փողոց, թիւ 9։

Տոքթէրօրը պիտի գրաւի գլխաւորաբար վիրաբուժութեամբ և մանկաբարձութեամբ։ Նաեւ կանանց և մանկանց հիւանդութիւններու դարմանումով։ Ունի առանց միջայքի պատասխան զանակ առներու յատուկ եղանակ մը, զոր վերջերս ներկայացուցած է նաեւ Բարլիզի Մանկաբարձական և Կնախտաբանական Կանանչ։

168 10—15

ԱԶԳԱՔԻՆ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Զալաթիոյ Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պարոնեանց Հօր և ատենապետութեամբ Բարձր. Ցարութիւն փաշա Տատեանի և զրաղեցաւ գլխաւորապէս յարաբերական խնդիրներով։

Բ. Դրան կողմէ ուղղուած ծանուցագիր մը յանձնարարած էր որ, ինչպէս առաջնորդները՝ նոյնպէս և առաջնորդական Տեղապահները յետ այսորիկ արքունական հրամանագրով զրկուին իրենց պաշտօնատեղիներէն, փոխանակ Դատարանն և Կրօնական գործոց նախարարութենէն յանձնարարական պաշտօնագիր խնդրուելու։ Ժողովը այս ծանուցագրին պարունակութեան տեղեկանալով, այս բարձրագոյն հրամանին համաձայն որոշեց հրամայական ստանալ այն տեղապահներուն համար որոնց պաշտօն կը յանձնուի առաջնորդական գործերը վարել մինչեւ ցընորութիւն առաջնորդի։

Ժողովը ուշադրութեան առաւ Պալըքէսիրի գաւառ. վարչութեան տեղեկագիրը տեղւոյն հրդեհին նկատմամբ, և հասու ըլլալով որ բազմաթիւ հայ ընտանիքներ անպատսպար կը մնան, որոշեց այդ հրիպեալներուն վիճակը ներկայացնել կայս. կառավարութեան դիտութեանը։

Ժողովը ընդունեց Պանորմա-Պալըքէսիրի առաջն. տեղապահ Տ. Վահան Մ. Վ. Յակոբեանի հրաժարականը, և որոշեց յանձնարարել Պալըքէսիրի գաւառագլուխ Տ. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սարգիսեանի՝ հովուել առժամապէս նոյն վիճակը։

Ժողովը որոշեց յանձնարարել նաեւ Սմիւռնայ առաջն. տեղապահ Գրանկիլեան Տ. Նիկողոս վարդապետին որ ձեռնթափ եղած էր պաշտօնէ, վերատանձնել զայն և տեղւոյն վարչական ժողովները կոչնակերպելով յայտարարել արդիւնքը, որպէս զի յետ վաւերացման, առաջնորդի ընտրութեան հրահանգ ղրկուի։

—Սամսթիոյ Սլթը Մէրմէրի հրկիզեալներուն ի նպաստ Պատրիարքական հրամանաւ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ հրապարակուած պանակներու հասոյթներէն տակաւին 19 թաղ զրկած չըլլալով, տեղւոյն թաղ. Խորհուրդը Ս. Պատրիարք Հօր դիմած և այս մասին տնօրինութիւն մը խնդրած է։

—Վերջին տարիներու տնտեսական տագնապի պատճառաւ Խազիւղի Գալֆայեան Որբանոցի մատակարարութեան պիտոյքին մէջ առաջ եկած պարքը հանգուսութեամբ հեռացնելէ թիթեւցնելու համար, Ս. Պատրիարք Հայրը Ժողովնեալ տուամարի մը յանձնած է յիշեալ հաստատութեան մայր Երանելի Մայրապետ Ցովհաննէսեանի։

—Թէքիրտաղի Որբանոցի Յանձնաժողովը Արարկիրի Որբանոցին մէջ իր պաշտպանութեան տակ առած որբերուն եռամեայ Թոշակը ղրկած է Ս. Պատրիարքին։

ՄԵՐԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Հաճիսի մէկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին նոյն մէկիթը գնաց և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը դտնուին Թէհրանի Ֆրանսական դեսպան Պ. Սուհար, Օսմ. Պանքային Բ. տնօրէն Պ. Օսլուանօ, Սբը Աշէնի Պարթէրի, ուսս դեսպանատան պահականաւոր հրամանատարը ու սպաները և վաճառուէ աւելի օտարազգիներ։ Ներկաներու ամենէն սենկեպետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ. — Երէկ, Անգլիոյ ու Իտալիոյ դեսպանները և Ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը ռուսական դեսպանատունը երթալով տեսակցեցան Պ. Զինովիէվի հետ։

ԿԻԼՏԷ. — Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Կըլէպէ դտնուող Ֆրանսական զինուորներու մէկ մասը իր կառավարութենէն հրաման ստացած է Ֆրանսա վերադառնալու համար։ Հանձայն նոյեմբ. 21 թղուականով կը հեռագրեն Լիսպոնէն լրագիրներուն թէ Ֆրանսայի նաւատին արձակագիրներէն 1200 հոգի շուտեն նաւեր են Ֆրանսա դառնալու համար։

—Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Կրեսէ գտնուող իտալական վաշտ մը նոյեմ. 27ին (վաղը) ճամբայ պիտի ելլէ, Իտալիա դառնալու համար։

ԳԱՂԹԱԿՈՒՆԵՐ. — Հաղարի չափ խլամ ընտանիքներ վերջերս Իզմիր ժամանեցին։ Թաղապետութիւնը գտնոնք պատսպարելու կը ջանայ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպանատունը Բ. Դրան զրկեց վիճակագրութիւն մը ուրկէ կ'երեւի թէ 1897ի սեպտեմբէն մինչեւ անցեալ հոկտեմբ. Թրքմոմէն Թուրքիա զրկուած են 49,609,867 ֆիորինի ապրանք. իսկ Թուրքիայէն Թրքմոմէ զրկուած են 22,086,311 ֆիորինի ապրանք։

ԹՈՒՐՔԻԱՀԵԼԼԷՆ հիւսպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, ինչպէս ծանուցինք երէկ, տաքի օրը գումարուեցաւ Թարիմէլի մէջ։ Օսմ. կառավարութեան կողմէ ներկայ էին Հասան Ֆէհմի փաշա և Գաբրիէլ Նիգոնոր Նորատունեան, իսկ հելլէն կառավարութեան կողմէ՝ դեսպան խչան Պ. Մավրոկորդատօ, Պ. Սթէֆանոս և Ս. Թարգման Պ. Նաւմ։ Նուրի սէյի ու Հագրը սէյի տեղ, որոնք Հռոմ գացած են, առայժմ ուրիշներ պիտի չընտրուին։ Այս նիստին մէջ պայմանագրութեան ամբողջութեանը վրայ բանակցեցան։ Յառաջիկայ նիստին մէջ խորաքանչիւր յօդուածի վրայ պիտի բանակցին։ Յանձնաժողովը շաբաթը երկու անգամ պիտի գումարի, թէև օսմ. պատուիրակները մէկ անգամ ուզած են, իրենց զբաղումներուն պատճառաւ։ Յառաջիկայ նիստը երեքշաբթի տեղի պիտի ունենայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ օրէնսդիր ճիւղը վերջերս նորէն զրաղեցաւ՝ Սօսիէթէ ոը Շանժ է Վալէօռ պանքային մենաշնորհի պայմանաժամը երկարելու խնդրով։ Այս առթիւ երկու առաջարկութիւն կայ։ մէկը՝ ներքին կանոնագիրը փոխել և միւսը՝ ընկերութեան անունը փոխել։ Ինչպէս յայտնի է, ընկերութիւնը կ'ուզէ որ անունը «Արեւելեան Բնդ. Պանքայի» փոխուի։ Պետական Խորհուրդին նոյն ճիւղը, որոշում մը տալէ առաջ, առեւտրական նախարարութենէն ուզած է տեղեկագրութիւնը այն ընդհանուր ժողովին, որ այս խնդիրներով զբաղեցաւ, կայս. գումարին ներկայութեանը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Սամսոնի և Բաֆրայի հելլէն հիւպատոսներէն լաւ տեսակ ծխախոտի սերմ ուզեր է, Յունաստանի երկրագործներուն բաշխելու համար։

ԲԱՐԱՔԵՐԸ. — Իդամի մէջ կը կարդանք. «Քանիցս գրեցինք թէ քարափներու Էնկերութիւնը, գործառնութիւններուն կատարած օրէն ի վեր, իր շահուն համար վճռաւոր ամենները դժուարութիւններու կ'ենթարկի, որ հակառակ է իր յանձնառութեան գլխաւոր տրամադրութիւններուն։ Ակ. զատ Կ. Պոլիս ժամանած տարանքներէն ալ չափազանց տուրք մը կառնէ։ Մենք սրչափ կը շարունակենք, մեր ներքին վաճառականութեան օգտին համար, ազդու յօդուածներով ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել, Ընկերութիւնն ալ իր անպատշաճ ընթացքը աւելցնելով վաճառականներու բողոքին առիթ կու տայ։ Ընկերութեան այս վիճակը կարելի չէ որ շարունակէ, որովհետեւ մեր ներքին վաճառականութեան պիտի վնասէ։ Ա և է ուզենք, մաքսատան մէջ իր գոյքերը քննել տալէ ետք, պարտաւոր է նախ կառքի, երկրորդ քարափի և երրորդ դարձեալ կառքի տուրք վճարել։ այս տուրքերն ալ սակայնցին մէջ որոշուած քանակութենէն շատ աւելի և անկանոն կերպով կ'առնուին։ Սրինգիի համար ուղարկի մը մէկ տնտուկէն 7-8 ղրշ կ'առնուի, մինչդեռ ուրիշ մը՝ 5 ղրուշ։ Սնտուկ մը ունեցող ուղեւոր մը մինչեւ որ դայն շղթանաւ տանի, քարափի և ուրիշ տուրքերու համար 10-12 ղրուշ կը վճարէ։ Զորս-հինգ սնտուկ ունեցողը ինչ պիտի վճարէ, աւելորդ է ըսել։ քիչ մը խղճմտութիւն հարկ չէ՞։ այս վիճակը բարենորոգման կարօտ չէ՞։ Անցեալ օր ծանուցինք թէ քանի մը վաճառականներ ըստրք մատուցեր են ձեռնհաս պաշտօնարանին, ըսելով որ շոգենաւով ժամանող սպրանքները օրերով քարափին վրայ կը մնան և ուրիշ անկանոնութիւններ կը գործուին։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատողութեան առած է խնդիրը։ կը յուսանք թէ այլ եւս վերջ մը կը տրուի քարափներու Ընկերութեան այս անկանոն ընթացքին։»

ԲՐԷՏԻ ԾԷՆԷՐԱԼ պանքային բաժնետէրերու ընդ. Ժողովը այսօր պիտի դումարուի և պիտի քննէ 1898ի հաշիւները։ Պանքային մենաշնորհի պայմանաժամը կը լրանայ դեկտ. ի վերջերը։

ՄՈՍՈՒԼԻՆ կը հեռագրեն թէ կուսակալ Արիֆ փաշա երէկ առտու մեռեր է։ Արիֆ փաշա միւշիրութեան առաջնակարգ ուներ և զինուորական բարձրագոյն վարժարանին առաջին շրջանաւարտներէն էր։ Վարած էր կուսակալութիւնն և հրամանատարութեան զանազան պաշտօններ։ Արիֆ փաշայի մեծ տղան է Զէյթունէի օսմ. դեսպան Ահմէտ փաշա։

ՍՅՏԸՆԻ նահանգին հասոյթներուն գանձման յանձնաժողովը մինչեւ հիմա ինը հազար ոսկի գանձեր է։

ԿԻՆՃԻ (Պիթլիս) կառավարիչ Իպրահիմ Գեմալ փաշայի և տեղւոյն նախնական դատարանին նախագահ Մահմէտ Շէվքէթ էֆ.ի անպատշաճ վիճակի ամամթոչակ յայտարարուեցաւ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅՆԵՐԸ. — Բ. Դուռը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ Յունաց և Հայոց հիւանդանոցներուն մէջ եթէ մահ պատահի, պարտին, քան օրինի, ծանուցագիր տալ ոստիկանական արտօնութիւն ստանալ և նկատելով որ ժամանակ մը ի վեր քանի մը հիւանդանոցներ չեն յարգեր օրէնքին այս տրամադրութիւնը, որոշեց որ ասկէ վերջը Պոլսոյ, Սկիւտարի ու Բեբեքի կողմը գտնուած հիւանդանոցներուն մէջ եթէ մահ պատահի, պէտք է ծանուցագրով մը իմաց տան առողջապահական պաշտօնեաներուն և պաշտօնական արտօնութիւն ստանան։ Այս որոշումը հաղորդուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Սիրուսմայի երեւելիներէն Շէյխ Հաճի Ֆարիզ պէյի տղան, Մաղրումպէյ, անցեալները լեռը տարուած էր ուռապներու կողմէ։ Ցեղական իշխանութիւններուն ձեռք տուած ազդու միջոցներուն շնորհիւ Մաղրում պէյ քիչ հոգը ազատուած էր առանց փրկանք վճարելու։ Այդ գործին համար ամիսներ տանուած անձերէն երկուքը, Սիրուսմայի Բէյթրօ և մամանա Բարլօ ձերբակալուելով գատուեր և տաժանակիր ստիպեալներ դատապարտուեր են։ Նոյնպէս ի բացակայութեան նոյն պատժին դատապարտուեր են Նասիլ անուն հոգիս մը և Գոսմոյի պուլկարաւանի վարժարանին նախկին ուսուցիչներէն Եղէպի Վալէվ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Գասմայի ու Մանսուրի նահանգներուն համար կազմելի մեծ յանձնաժողովը երկու մասի պիտի բաժնուի։ Մէկը պիտի զբաղի Սլիմանլիներու և սահմանակից վայրերու գործերովը։ միւսը պիտի ուսումնասիրէ գործադրուելիք բարենորոգումները Պաշտօնի վրայ եղող և անպաշտօն քանի մը նախարարներ ինչպէս նաեւ Շեյխ-ուլ-Իսլամ էֆենտին Վեհ. Սուլթանին մատուցին լիաստակագիրներ որոնց մէջ կը քննեն Բուլկիի նահանգներուն կացութիւնը և կ'առաջարկեն բարենորոգումներ։

(Մոնիթէօր)

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. — Սբը Ուիլեամ Ուիթալ և Սբանտարէի Թղթակից Պ. Պիլլն, որոնք Իզմիրի կողմերը որորդութեան գացած էին, առջի օրը Կ. Պոլիս դարձան, չորս կենդանի և բազմաթիւ կոցարներով։

ՊՐԱՆՏ. — Իզմիրի թաղապետութիւնը պրիպտի (թէթանոս) դէմ չիմացող բերել տուած ըլլալով, ծանուցեր է թէ ժողովրդեան տրամադրութեանը տակ դրած է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Այտընի կուսակալութիւնը խիստ հրամաններ տուեր է ոսոխականութեանը զէնք կրելը արգիլելու և զէնք ունեցող ո և է անհատ ձերբակալելի ու ծանր պատիժներու ենթարկելի։

ԹԷՀՐԱՆԻ ֆրանսական դեսպան Պ. Սուհար, որ մայրաքաղաքս կը դտնուի, առջի իրիկունը ներկայ դտնուեցաւ Բենոն Ֆրանսէզի մէջ ի պատիւ իրեն տրուած սեղանի մը։ Պ. Սուհար երկկ իրիկուն Թէհրան ուղեւորեցաւ Պաթումի ճամբով։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆՈՒԱԳԱՇԱՆԴԷՍԸ

Երէկ Թեոդոնիայի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Սկիւտարի ամերիկեան վարժարանին շրջանաւարտներուն կողմէ տրուած նուագահանդէսը Ամերիկեան դեսպանին նախագահութեամբ։ Ամերիկեան վարժարանին նախկին աշակերտուհիներէն շատեր ներկայ էին, մեծ մասամբ հայ տիկիններ և օրիորդներ։ Առանձին ոմանք հիւրընկալի դեր կը կատարէին և կը պատուաւորէին հրաւիրեալները իրենց սեղանի յատուկ շնորհով։ Սրահը զարդարուած էր սիրուն կերպով։ Բեմին առջև կանանչ թուփեր և տերեւներու տունկեր, որոնք բանաստեղծական մթնոլորտ մը կուտային սրահին։ Գեղեցիկ արդուզարդեր, որոնց մէջ Շերիկըլի fountain թայեհոնները իրենց պարզութեամբ կը մրցէին մետաքսի պարթամ շրջազգեստներու հետ։ Նոր հարսեր, թարմ աղջիկներ, որոնք եկած էին Մէնէմէնլիոնի, Շուպէնի, Վանէոի երաժշտութիւնը լսելու, քիչ մըն ալ ցուցադրելու իրենց ճոխ զգեստները, որոնց մեծ մասը Բաուէնի վեր արուեստագէտներու ձեռքէ ելած էին ապահովաբար։ Այրերը հաւասարաբար սակաւաթիւ էին նուագահանդէսի անյարմար ժամուն պատճառաւ։

Նուագածութիւնը սկսաւ Վանէոի Թանհաուզէրով, զոր Օրիորդ Վարդանեան և Սիկէր նուագեցին դաշնակի և երգեհոնի վրայ։ Օրիորդ Վարդանեան, նախկին ընթացաւարտ Ամերիկեան վարժարանին, հին ծանօթ մըն է նմանօրինակ հանդէսներու յանախողներուն։ Յետոյ, Օրիորդ Գէյթ, հմայիչ իր վարդ դէմքով և վարդագոյն շրջազգեստով՝ ջութակի վրայ նուագեց Գէրիոյի Սեն տր Պաւլէն, որուն յաջորդեց Նորէն Օրիորդ Վարդանեան երկու դասական կտորով, խօսեցնելով իր ճարտար մատներուն տակ ՊէյթՊայնի մեծ դաշնակը, մեղմ ու հնչեղ փոխն ի փոխ։ Օրիորդ Վիվեան Էավարդ սի երգած Մէնէլսոնի մէկ հատուածէն և Ջութակի, երգեհոնի, դաշնակի եռանուագէ մը ետքը, թատերարեւին վրայ շարաւեցան Հոմ Աքուլի աշակերտուհիները, հին և նոր, Լանկէի առաջնորդութեամբ երգելով մեղ փափուկ, սիրուն, հմայիչ խմբերգ մը որ գործիքան երաժշտութենէ ետքը մարդկային ձայնին բնական, անուշ հնչիւնները բերաւ մեղի, հրապուրելով ունկնդիրները։ Երաժշտութեան կը միանար այդ կուսական դէմքերուն և վարդագոյն ու ճերմակ զգեստներուն գեղադիտական հրապոյրը, որ բանաստեղծական հմայք մը կուտար խմբերգին։

Դադարէն յետոյ՝ ուրիշ հայ ընթացաւարտ մը Հոմ Աքուլի, Օրիորդ Գոռան, որ դաշնակի վրայ լսեցուց մեզ Մէնէլսոնի մէկ հատուածը՝ արուեստագէտի ճաշակով։ Իրմէ ետքը՝ Եարոնաքի Ջութակը, որ ընդհանուր խանդավառութիւն բերաւ սրահին։ Իր երկար խարտեաշ մազերով, իր ծռաքով որուն տակ ճերմակ անրիծ շապիկը կը փայլի, իր զլխաւ շարժումներով, Եարոնաքի կարծես կրտսեր եղբայրն է Լանկէին, որուն սակայն հայրենակիցն է միայն։ Իր Բիէրոէի սեռհնասը և Նաշէի տանս ձիկանը նուագեց հմտարիւտ արուեստագէտի փայլով։ աչքերը փակ, ճակտին երկար ճարաար շարժումներով՝ ներշնչեալ մը կարծես այդ ջութակհարը որ գործիքին փոխն ի փոխ կուտար մելամաղձոտ և հրայրքի չեշտեր՝ դրաւելով բոլոր ունկնդիրները, որ, օրիորդներէն աւելի զինքը ծափահարեցին։ Սակայն կալանդրիի դէմ գործուած այս յանցանքը իր արդարացումը ունէր այն մտացման ու աւիւնին մէջ զոր արուեստը կը ներշնչէ։ և յետոյ, պէտք չէ մոռնալ թէ հանդիսատեսներուն ալ մեծ մասը կիներ էին։։։ Երկու անդլիացի օրիորդներու դաշնակի վրայ նուագած տանս մաֆապէն ետքը, Օրիորդ Վիվեան Էավարտս երգեց ֆրանսերէն ռոմանս մը, Լա վալս տի Լիպիլլիւ։ Այս ռոմանսը, որուն բառերը յատակ կերպով երգուած էին, բանաստեղծական անոյշագոյր հրապոյր մը ազդեց ունկնդիրներուն, գէթ այս տողերը գրողին։ Անոր մելancոյէ եղանակը, մելամաղձոտ բառերը, որոնք կը ներկայացնէին սէրը՝ թաչուն, անցաւոր, շերեփաղիներու պարին և իրիկուան մշուշին պէս վազանցիկ, գրաւիչ բան մը ունէին, որ ուղղակի սրտին կը խօսի։ Այս դասական երաժշտութեան մթնոլորտին մէջ, այդ թերեւ, ոստոստուն մեղեդիները՝ տաք ճայնի մը ելեւէջներով արտայայտուած, հաղուագիւտ անծանօթ ծաղիկներու մէջ բոցա գեղ վարդի մը տպաւորութիւնը կը թողուին։ Օրիորդ Տարմանեն ետքը, որ դաշնակի վրայ նուագեց Շորէնի թիւ 1 պալլատը՝ ճարտար կերպով, Նորէն Եարոնաքին, իր վակ աչքերով, երկար մազերով, մատներու մեքենական շարժումներով եկաւ խլել անվերջ ծափեր ունկնդիրներէն։ Նուագահանդէսը վերջացաւ աշակերտներու խմբերգով, խանդավառ ծափահարութեանց մէջ։

Այս հանդէսը, ուր հայ տարրը կարեւոր բաժին մը ուներ թէ՛ արուեստական մասին և թէ՛ գործին կազմակերպութեանը մէջ, յաջող ցերեկոյթ մըն էր և 100 ոսկի չափ դրամ մը դոյացուց, որ պիտի յատկանայ Հոմ Աքուլի պարտքը վճարելու։ Կը լսենք սակայն թէ Հոմ Աքուլի ընթացաւարտուհիները նպատակ ունին նաև նմանօրինակ նուագահանդէս մը կազմակերպել ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի։ Առաջինին յաջողութիւնը երկրորդին յաջողութեան գրաւական մը կրնայ ըլլալ։ Կը սպասենք ուրեմն որ գործադրեն իրենց մտադրած նպատակը։

Հ. Ա.

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիէննայի թերթերէն, 24 Նոյեմբ.

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Բէյճինէն Բիւթէլի գործակալութեան կը հեռագրուի թէ կայսեր առողջական վիճակը դարձեալ մեծ խնամքի կարօտ է։ Իրաւէկ շրջանակներու մէջ կրնան թէ կայսեր վիճակը այնչափ ծանր է որ ազատարար վախճան մը մօտալուտ կը նկատուի։ Այս դժուարութիւններուն հետեւանքով պալատական պաշտօնական ճեւակերպութիւնները դադրած են և նոյն իսկ ցրուի թէ մայր-կայսրուհին պաշտօնէ պիտի քաշուի։

—Անգլօ-չինական երկաթուղիներու դրամատարց խումբին արտօնութիւն տրուեր է Զէ-Զուան նաւահանգիստի մէջ Քանթոնէն Զինի-Թու երկաթուղի մը շինելու։

—Երկաթուղիներու վերատեսչը իր դիրքին և աշխատութեան կարեւորութեանը պատճառով՝ կայս. հրամանաւ արտաքին գործոց Խորհուրդին նիստերուն ներկայ պիտի դառնուի այսուհետեւ։ Նոյն օրը հրատարակուած հրամանագրով մըն ալ հանքերու վերատեսուչ կարգուեր է Զանկ եի Մանտարէնը։ ամբողջ Զիլի նահանգին և Եէչոլ գաւառին համար հանքերու շահագործման արտօնութիւններ ուզող դրամատէրներու խումբին հետ բանակցիլ հրամայուած է նոր վերատեսուչին։

—Եոքոհամայի մէջ Սէուլէն լուր առնուած է որ քաղաքական կուսակցութիւններուն մէջ կռիւ մը տեղի ունենալով, երկու կողմէն 23 հոգի սպաննուեր են։ Կը վախցուի թէ աւելի մեծ սպաննութիւններ տեղի ունենան։ Ճարտնական կառավարութիւնը կը պատրաստուի զօրք ղրկել Քորէա կարգապահութիւնը վերահաստատելու համար։

ՍԵՆԵԿԱԼԻ ՄԷՋ.—Սենեկալի կառավարիչը Ֆրանսական կառավարութեան հեռագրեր է թէ Թոմպուքթուի պահակազօրքը Թուարէկներու ցեղին չարժումները հսկելու համար, անոնց գտնուած կողմերը երթալով այդ ցեղերուն յաղթեր է։ զօրքերուն հրամանատարը՝ Կունա՝ կռիւին մէջ մեռեր է։

ՀԱՊԵՇԱՍՏԱՆ.—Մասուային Սթէֆանի գործակալութեան կը հեռագրեն։ Ատիս-Ապապայէն նոյեմբ. 1 թուականով առնուած լուրերուն համեմատ՝ Մենելիք իր կնոջ և Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Ռուսիոյ ներկայացուցիչներուն հետ նոյն օրը քաղաքին դէմ ելեր էր ժամ տալու հեռացած էր։ Այդ միջոցին մայրաքաղաքը հասեր է Անգլիոյ նոր ներկայացուցիչը Սըր Հարբինկթըն որ Վիքթորիա թագուհւոյն կողմէ նուէրներ և բարեկամական նամակ մը կը բերէր։ Մենելիք անոր ժամանումը իմանալով և ժամանակ ալ ունենալով հանդերձ, չէ ուզեր զինքը ընդունիլ։ Սըր Հարբինկթըն միայն Իտալիոյ ներկայացուցիչ Զիքքօ ալ Ֆօլա հարիւրապետին հետ կրցեր է տեսնուիլ։

ՄՍՐՈՒ.—Մարաքէշէն առնուած լուրերուն համեմատ, Մարոքի կառավարութիւնը միտք ունի եղեր Տէրութեանց միջամտութիւնը խնդրել, արգիլելու համար որ Ֆրանսա ոտնձգութիւններ չընէ սահմանագլուխին վրայ։

ՏՐԷՅՖԻՈՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Մաքէն կը գրէ թէ վերջին անդամ բնակարաններ խուզարկուելով ձեռք անցուցած են 43 նամակներ, որոնք մագաղաթային թուղթերու վրայ գրուած էին։ Այս նամակներէն հինգը Տրէյֆիւսի գործին հետ յարաբերութիւն ունին և զինուորական ծանօթ անձնաւորութիւններու կողմէ Էսթէրհազիի գրուած են 1894 և 1895 տարիներուն մէջ։ Նոյն թերթը կը յայտնէ նաեւ թէ այդ թղթակցութիւնը ամէն ապացոյց տուած է որ Էսթէրհազի կարեւոր դեր մը ունեցած է Տրէյֆիւսին խնդրին մէջ։

Գերման թերթերը այս լուրը հրատարակելով կըսեն թէ անշուշտ այդ թղթակցութիւնը այլ ևս տարակոյս չպիտի թողու Տրէյֆիւսի անմեղութիւնը վրայ։ Նացիոնալ Զայթունկ մանաւանդ այդ Դիւբին վրայ երկարօրէն կը գրէ, ըսելով որ արդէն առաջին օրէն յայտնի էր Էսթէրհազիի մեղադրաւորութիւնը, որ իւր գործիք ծառայած էր իր մեծերուն, Տրէյֆիւսը անպատճառ պատասխանատու տալու համար։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ նախկին նախարարապետ Պ. Պուրժուա Վիէննա գացեր է, Պալքանեան թերակղզւոյն մէջ պտոյտ մը կատարելու համար։

Բարիզի թերթերէն 23 Նոյեմբ.

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Նիւ-Եորքի, Պոսթընի և Ֆիլատէլֆիայի մէջ, Քարէնժի ծերակուտականին նախաձեռնութեամբ, դաշնակցութիւններ կազմուեցան, թոյլ չտալու համար որ Մ. Նահանգները երկրորդ անգամ Սպանիոյ դէմ զինուորական գործողութիւն ընեն։ Բայց շատ աւելացած են, վասն զի տրէյֆիւսականներուն խնդիրը աւարտած է։

—Մ. Նահանգները ծանուցին Բարիզի հաշտութեան յանձնաժողովին իրենց պատասխանները թէ մտադիր են Փիլիպինեանները բաց դուռ մը ընել վաճառականութեան։ Այս լուրը շատ կարեւոր է, վասն զի կը վախցուէր որ Ամերիկացիները իրենց մաքառաշար դրութիւնը գործադրեն նոյն արշիպեղագոսին մէջ։

—Հանանայէն կը հեռագրեն թէ Մարիշալ Պլանքօ, երեւաբերի օրը, հեռագրով արտօնուեր է երկու միլիոն ըսկուդա յատկացնել զինուորներու ամսաթոշակները վճարելու համար։ Ամէն ջանք կը դրուի, որպէս զի Քուպան պարպելու գործը աւարտի նոր տարիէն առաջ։ Դեկտ. 6էն առաջ վեց փոխադրանաւ Քուպա պիտի հասնին, յետոյ՝ 14 և յետոյ՝ տասը։

—Վիզկայէն կը հեռագրեն Մատրիտ թէ ապստամբները թաքուութեամբ պատժուեր են։ յաւելագոյն դիրքերու մէջ թշնամութիւնները կը նուազին։ Ծովին ու գետին եզերքները ամբոխներ կը շինուին։ Բանբշինդ բնիկ իբրեւ ապատամբ հրացանի ըռնուեր են։ 69 յանապատ ցցեանս բանտարկութեան դատապարտուեր են։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՔՈՒՈՄՊԻԱ.—Իտալիոյ Ներեսի փոխարքին մէջ արտաքին գործոց նախարար Ծովակալ Քանէվարո հաղցման մը պատասխանելով ըսաւ։ «Մենիլիը երկու ճեւ ունի։ Մէկը Զէրութիի խնդիրը, որ Իտալիոյ համար խիստ զոհացուցիչ կերպով կարգադրուեցաւ։ միւսը մեր մարտանաւերուն՝ Քոլոմպիայէն մեկնելէն եաբը պատահած դէպքերը։ Քոլոմպիայի մէջ արժանապատուութեան խնդիր ծագեցաւ։ կառավարութիւնը Սորհրդարանին զրգռութիւններուն հետեւանքով Իտալիոյ դէմ յայտարարութիւններ ըրաւ և հրամանագիրներ արուեց, նոյն իսկ այնպէս կարծել տալով թէ Իտալիոյ հետ կնքուած դաշնագրութիւնները խզուեցան։ Յետոյ երկու երկիրներու միջեւ դեսպանական յարաբերութիւնները խզուած են։ Քոլոմպիայի մէջ Իտալիոյ շահերուն պաշտպանութիւնը յանձնուած է Անգլիոյ դեսպանին։ Իսկ Իտալիոյ հետ կնքուած դաշնագրութիւնները խզուեցան։ Յետոյ երկու երկիրներու միջեւ դեսպանական յարաբերութիւնները խզուած են։ Քոլոմպիայի մէջ Իտալիոյ շահերուն պաշտպանութիւնը յանձնուած է Անգլիոյ դեսպանին։ Սակայն Անգլիոյ դեսպանը չունի Իտալիոյ հետ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, հանդարտութեամբ պիտի սպասենք, վասն զի մեր իրաւունքին վրայ։»

ՄԱՍԻԱՔ.— Ֆրանսական Սեռրիոն թնդանօթակիրը անցեալ ամսուն Մասաթ ժամաներ է։ Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ նուէր տարեր է դաշտային թնդանօթ մը՝ տեղւոյն վերապատին, հրացան մը՝ եղբօրը և ոսկի ժամացոյց մը՝ տղուն։ Նուէրները յանձնուելուն առթիւ Մասաթի վերապատ չքեղ ընդունելութիւն մը կատարեր է որուն ներկայ գտնուեր են Ֆրանսայի պաշտօնատարները ու ազատները։ Քանի մը օր ետքը վերապատը այցելեր է Սեռրիոնը որ քսանը մէկ թնդանօթ արձակելով ողջուներ է զայն։

ՍԵՐԻԵԼԵԱՆ ԱՓԻՐԻԷ.— Տեղւոյ Գոմպէյէն հեռագիր մը կը ստանայ թէ Բուրաչեէն անդլիական չոգենաւ մը հոկտ. 27ին ճամբայ ելեր է՝ զանազան գոյքեր և հնդիկ երկրորդական պաշտօնեաներ տանելու համար Ուգանտա։ Արդէն Ուգանտայի երկաթուղիներու գործարանին մէջ տասը հազարի չափ հնդիկ գործաւորներ կաշխատին։ Սակայն կրեւցայ թէ անդլիացիները որոշած փութով առաջ կը տանին աշխատութիւնները։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Անգլիա, Գերմանիա, Բարիզի թերթերը, Ուէյ-Հայ-Ուէյի մէջ պահակազօրք ունենալու ձեւին տակ կը շարունակէ կազմակերպելու՝ Լորտ Զարլս Պէրէսֆորտի երազած անդլուեչինական բանակին առաջին մասերը։ Լոնտոնէն կը հեռագրեն նոյն լրագիրներուն թէ բրիտանական կառավարութիւնը որոշեր է անմիջապէս կազմել չինական նոր զօրագունդ մը, որուն բոլոր սպաները անդլիացի պիտի ըլլան։ Երկու տարուան համար մեծամեծ վարձատրութիւններ խոստացուած են զինուորական մարդիներուն որոնք գեկա։ Այն Անգլիացիին ճամբայ պիտի ելլեն։ Այս զօրագունդը պիտի կազմուի անդլուեզիպտական բանակին ձեւովը և պիտի ծառայէ պաշտպանելու Ուէյ-Հայ-Ուէյը և Մայրագոյն Արեւելքի ուրիշ կէտերը։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Թարգին Բարիզի Թղթակիցը Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը կընքուած ըլլալու լուրը հաղորդելով իր լրագրին, դիտել կու տայ թէ առեւտրական դաշնագրի խնդրին լուծումը որ դեռ երկու-երեք շաբաթ առաջ անկարելի կերեւար, շուտով գլուխ հանուած է։ Թէ այդ համաձայնութիւնը Գերմանիոյ Կայսրը բացայայտութեան կենթարկած է և թէ Իտալիա Մելիերկակոնի տէրութիւն մըն է և Կարմիր ծովու ամէնէն դիւրամատչելի նաւահանգիստները անոր ձեռքը կը գտնուին։ Պ. Պուրժուա այս սարագաններէն կը հետեւցնէ թէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ բարեաց յարաբերութիւնները անկեղծ բարեբարոյում մնան Ֆրանսայի քաղաքականութեան համար, Ափրիկէի և Միջերկրականի մէջ։ Առեւտրական դաշնագրին մէջ գինիներու համար Ֆրանսա այն տեսակ դիրքում մը գրած է որ շատ շահաւոր է Իտալիոյ։ Ֆրանսայի հետ համաձայնութիւն մը պիտի սրտագրէ Իտալիան և հարկ պիտի չմնայ դաշնակիցներ փնտռելու այնպիսի վտանգի մը դէմ, ուրկէ վախնալու բան մը չունի այլ ևս։

—Անդլիական միւս լրագիրներն ալ նպաստաւոր կերպով կը խօսին Իտալիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց բարեփոխմանը վրայ։ Տէյլի Նիւզի Հռոմի թղթակիցը կարելի կը գտնէ թէ Ֆրանքֆուրտլեան առեւտրական դաշնագրին անմիջապէս եաբը աւելի կարեւոր փոփոխութիւն մը տեղի ունենայ երկու երկիրներու քաղաքական յարաբերութիւններուն մէջ։

ՌՈՒՍԻԱ.— Կ'ըսուի թէ Մոսկուայի կառավարիչ Սերգիոս մեծ դուքսը տարեգլուխին այդ պաշտօնէն հրաժարելով կովկասի կուսակալ ու հրամանատար պիտի կարգուի, Բեզերպուրգի բնակելով։ Այս անուանումը եղած է Զարուհին փափաքին համաձայն որ կ'ուզէ իր քոյրը, Սերգիոս մեծ դքսուհին, իր քովը ունենալ միշտ։ Սոսկուայի կառավարիչ պիտի անուանուի Ալեքսանդր Օլիսիովիչ մեծ դուքսը, որ ամուսնացած է Զարին քրոջը Քսենիա մեծ դքսուհիին հետ։

ԽԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 25 Նոյեմբ.— Զրոյց կայ թէ Միլանի մէջ 50 միլիոն ֆր. դրամագլուխով Ֆրանսական պանքա մը պիտի հաստատուի և տնօրէնը պիտի ըլլայ Պ. Սիկիֆրիս։

ՄԱՍՏԻՍ.— Թագուհիին մէկ հրամանագիրը արտօնեց մէկ միլիարդ բէսէթայի և հարիւրին չորս տոկոսով ներքին փոխառութիւն մը կնքել։

ՀՌՈՄ.— Ծայրայեղներու դէմ գուսմարուած դեսպանախորհուրդը որոշեց խորհրդակցութիւնները դադրեցնել։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 Նոյեմբ.— Գնդապետ Բիքար այսօր ալ ներկայացաւ Վճռաբեկ Դատարանի պատմական ճիւղին, որ մինչեւ վերջը անով զբաղեցաւ։

ՆԻՇ.— Պլեքսանդր թագաւորը այսօր հոս հասաւ, ուր պիտի մնայ Սքուրչինայի ամբողջ նստաշրջանի միջոցին։

ԲԵՆԹԱ.— Կայսրը երկրաբոլորէն խորհրդակցեցաւ Կոլուոմբիայի կոմսին և Պատոն Պանֆիլի հետ, Ուսարիոյ-Հունգարիոյ պատերազմական նախարար զօրավար Քրիկհամմէրի հրաժարականի խնդրին առթիւ։ Կայսրը փափաք յայտնեց այդ պաշտօնը յանձնել Պ. Լազարիցի։

ՄԱՍՏԻՍ.—Սպանիոյ կառավարութիւնը ընդունեց Մ. Նահանգներու առաջարկած դրամական հատուցումը՝ Փիլիպինեաններու գրաւմանը համար, որով յուսալի է թէ հաշտութեան դաշնագիրը ի մօտոյ կնքուի։

ԲԱՐԻԶ.—Ամերիկայի մէջ ցորենի գինը կայուն է։ գիները կը բանուին, բայց քիչ գործ կ'ըլլայ։ Լիվրբուլի, Բարիզի ու Մարսիլիոյ մէջ գիները անփոփոխ են։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մնակեան էֆ-ի օսմ. թատերական խումբը վաղը ցերեկ պիտի ներկայացնէ Բերա, Գէնգօրտայի թատերասրահը, Մոռ առնան շիճոյը (Պ'ԱՄՈՄՃԸ) հեռաքրքրաշարժ ու դեղեցիկ առամբ։ Մնակեան էֆ-ի կազմակերպած այս կիրակնօրեայ մատինէները հետաքրքիր յայտնի ընդունելութիւն կը գտնեն, թէ՛ խաղերուն ընտրութեանը և թէ՛ խումբին բոլոր դերասաններուն ու դերասանուհիներուն մասնակցութեամբը որոնք յաջողասէս կը կատարեն իրենց դերերը։ Իւրաքանչիւր խաղի մէջ իրենց կարելւոր բաժինը ունին, ճարտար և փորձ թատերասէրներ զատ, Պ. և Տիկին Պիտէմէնեան, Տիկին Հէքիմեան, Տիկին Սաթենիկ, Պ. Պ. Սէրքասեան, Զաւրաստանեան, Հոլաս, Մատթէոսեան, Շահինեան և այլն։

* * *

Պ. Զաւրաստանեանի ի նպաստ կազմակերպուած թատերական ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ նոյեմբեր 22ի կիրակի երեկոյ, նոյն խումբին կողմէ, մասնաւոր պարտաստութիւններով։ Որոշուած խաղն է Վլէժիմնդիր Մայրը տուամբ և Տիկնոջ Կասակերգութիւնը գաւեշտը։ Մանրամասնութիւնները յառաջիկայի։

ՏՕՔԹ. Պ. ԻՆՃԷԵԱՆ

Մանկաբարձ եւ մասնագէտ կանանց եւ տղայոց հիւանդութեանց

Վկայեալ Բարիզի առաջնակարգ հիւանդանոցներէն

Ցաշեայ բժիշկը այս անգամ վերադարձած բլլալով Բարիզէն, հաստատուած է Գալատիոյ մէջ, Պարտիզակաքաղաքի մասը, Մոլա-Թաշի փողոց, թիւ 11, և հիւանդ կընդունի ամէն օր։

Կը զբաղուի նաև ներքին (կուրծքի ursh եւ usամոխի), արտաքին և մասնաւորապէս ծննդամիզական հիւանդութիւններ՝ դիտական վերջին յառաջդիմութեանց համաձայն և եւրոպական հիւանդանոցներուն մէջ ի գործ դրուած նորագոյն և ազդեցիկ միջոցներով։

Երեքշաբթի օրերը ծրի դարման ազքատաց։

Դ. օրերը կ'այցելէ 7—9 (ը. թ.) Քիւչիւքլեան դեղարանը, Կամուրջին գլուխը։ Իսկ Բշ. և Ուր. օրերը 8—10 (ը. թ.) Սամաթիա, Քրիսեան էֆ-ի դեղարանը։

145 11—10

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՁԱՓԻ ՎՐԱՑ

Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ Ռ. ՄՂԵԲՆ ԵՒ ԸՆՑ.

Կ. Պոլիս. Սուլթան համամ թէոքէճէան խան

Ա. յարկ թիւ 18, 20, 22, 24 վճռատարանները.

Մթերանոցիս մէջ եղանակին յարմար ամէն տեսակ նորաձեւութեամբ պատրաստուած հագուստներ և կերպասներ կը գտնուին, ուժան, տոկուն, լաւ ու ճաշակաւոր, որոնք Եւրոպայի մէջ պատրաստուած հագուստներէն աւելի նուրբ և ազնիւ բլլալով ուրիշ վաճառատուներէ 20 առ % պակաս և գոհացուցիչ են։

Կը խնդրուի արգոյ հաստակութենէն որ հանին մեր վաճառատունը այցելել և տուգել որ Պոլսոյ և Գալատիոյ տուներուն հետ մրցելու սիրելի մէջ է։

Կանանց համար չոտէրներ ալ կը գտնուին կիրակի օրերը բաց է։

23 ԳԻՆ ՈՐՈՇ 58—150

ՄԱԿԱՐԱՆԸ

Սակարաններէն հասած հեռագիրները օր օրի բարձրացում կը ցուցնեն. ընդհանուր սակարաններուն մէջ ոգեւորութիւն և լաւ գործունէութիւններ կան։ Անդլիական ռանդը ամէնէն բարձրն է և ֆրանսական՝ բաւական աղէկ, իսկ սպանիականը պակաս։ Բարիզի սակարանին մէջ օսմ. Քոնս.ը 22.62, երկարաձգին 111.50 ֆր.։ Անգլիական սակարանին մէջ, Օսմ. Քոնս.ը 22.37ուկէս Գրիւսելի սակարանին մէջ՝ Օսմ. Քոնս.ը 22.60, երկար. 110 50։ Հաստատ գիներ։

Զալաթիոյ Սակարանը այս առտու բացուեցաւ Քոնս.ը 24 29 փրդ. Երկար.ին 109.75։ Գիները բարձրանալու հակամէտ են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեհի Դ	Օ. Ո.	24	27 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	24	28 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	21
Բուլգարիի երկթ. զոց.	Ֆր.	109	50
Ամէնէն բարձր գին	»	109	62 1/2
Ամէնէն վար գին	»	109	—

ԲԱՑՈՒՄ 14 Նոյեմբ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեհի Դ.	Բ. կ.	24	9
Բուլգարիի երկաթուղի	Ֆր.	109	62 1/2
Օսմանիէ		398	—
Ռէժի		280	
Օսմ. Պանքա		12	30
Քոէտի ժէնէրալ Օթոմ.		»	10
Դրիրագործական Պանքա			30
Դոս Օթ. հանք	Վար.		20
Օսմ. Պարտ			02
Տրամ էյ բասսաժ		750	—
» ժուխսանս		255	
» պարտաթ	Ֆր	496	
Էէրրոսի ջուրի ընկ	»	303	
Քարափ և Գոլատ	»	157	

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ուն օրուան	Օ. Ո.	2	30
» մէկ ամսուան	»	—	
Բաւմ. Նրկթ. ուն օրուան	»	—	
» » մէկ ամսուան	»		

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	47	13
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Ռոյ էմբէրիայ	»	90	20
Ֆրիմից	»	55	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճիտիէ	»	97	30
Բուլգի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	19

ՓՈԽԱՌՈՒԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » էջ	»	110	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	13
» » » էջ	»	22	96
Գերմանիոյ անտոկոս էջ	Մարք	18	56
Վիեննա էջ	Ֆիորի	50	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնս. Ռէնի Ա.	Ա. Ո.	66	—
» » » Բ.	»	47	—
» » » Գ.	»	26	75
» Դ. բաց.	»	22	37 1/2
» զոց.	»	22	37 1/2
Փոխառութիւն Դասապան	»	83	5
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	
Օսմ Կայս Պանքա	»	11	62
Պտրնի երկաթուղի	»	10	50
Եգիպտական Միացեալ	»	107	50
Անգլ. Քոնսոլիտէ		110	93
Հելլենական 5 %	»	10	
Մոնտոյ հելլենական 4 %	»	15	—
Ռանթ » 4 %	»	31	—
Գուլի. փոխառ. 6 % 1888	»	93	75
» նոր » 6 % 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	250
Դրամագեղ	»	4	

ԲԱՐԻԶ. 25 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնս. Մեհի Դ. բաց.	Ղրշ.	22	55
» » » զոց.	»	22	62
» » » Բ.	»	48	—
» » » Գ.	»	26	96
Օսմանիէ	»	398	—
Բուլգիրի երկաթուղի	Ֆր.	111	25
Օսմ Ռէժի	»	280	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	548	
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	27
Քէտի Լիոնէ	»	818	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Մուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	94	70
Սպանիական արտաքին	»	71	57
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	250
Դրամագեղ	»	03	

ՊԵՐԼԻՆ, 25 Նոյեմ.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	02
Բուլգիրի երկաթուղի	»	111	25
Անատ երկթ պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	250

Տես Դ. երես՝ Պայքար Հասուի հրատարակութիւնները։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4ոդ երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

14 Նոյեմբ. 1898

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծառուչափ 762.

Ձերմաչափ 15.

Օդը ամպամած։

Կեսօր. — Ժամը 7.21։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ձերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	10
Սեւաստիա	—	8
Իզմիր	—	13
Հալեպ	—	—
Էնկիւրի	—	2
Պէյրութ	—	18
Արքանկել	3	—
Բէյթեսպուրկ	8	—
Մոսկուա	1	—
Բարիզ	—	7
Վիեննա	—	2
Օսեսա	—	10
Սոֆիա	—	13
Աթենք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

SANTAL MIDY

Վոսգիեով իսկութիւնները որոնց յաճախ Սանթալի իսկութիւն կը խառնեն ամէն ծախելու համար զայն, պատճառ կ'ըլլան երիկամունքներու հիւանդութեանց որոնցմէ կը դանգատին շատ անգամ երիտասարդները։ Միխայն Սանքալ Միտին գործածելով, կարելի է վստահ ըլլալ թէ 48 ժամէն կը բուժուին այն ցաւերը որոնց ենթարկուած է երիտասարդութիւնը։

LE BIOGENE DE H. ROSALT

ԿԵՆՍԱՏՈՒ ԴԵՂ

Հ. ՌՈԶԱԼԹԻ

Կլիսէրոֆոսֆոթներու, քլորայի, գոգայի, քինայի, էերթոնի բաղադրութիւն մ'է այս, չոքարահամ հատիկներու ձեւով պատրաստուած։

Մտաւոր և մարմնաւոր հոգնութեանց ենթակայ և կամ այդ տեսակ հոգնութիւններէ սպառած անձանց համար անհրաժեշտ գիր մրն է այս։

Կը գտնու

ԱԶԳ. ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՑՑ

1899 Տարւոյ

Ցօրհնեալ ի Մարուգէ Ցովսէփեանէ սեփհականութիւն Ս.Փ.Ազգ. Հիւանդանոցի

(Գին 1 դահեկան)

Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցիս սեպհականութիւնը եղող Օրացոյցը ընտրի թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ հրատարակեալ հանուած է։ Ընդարձակին ևս քիչ օրէն պիտի հրատարակուի ճոխ պարունակութեամբ։

Հոգարարձութիւնը մեծ յոյս ունի որ պատուաբժան հասարակութեան ամէն մի անհատ նկատողութեան առնելով Հիւանդանոցիս մնուտկին անձուկ կացութիւնը ու պատսպարելոց ստուար թիւը, պիտի փափաքի նուէր մը բնել նոյն Հաստատութեան, գոնէ մէկ մէկ օրացոյց գնելով։

Ազգայինք կարող են մէկ օրացոյցի գնով նպաստ մը բրած ըլլալ երբ իւրաքանչիւր ոք փութայ սոյն փոքրիկ նուէրը դանց չընել. և որովհետև ի նպաստ Պրուսայի Արեւելեան Օրբանոցի Համազգային անունով օրացոյցներ հրատարակուած են, կը խնդրուի ամէն բարեսէր ազգայիններէ որ Ազգ. Հիւանդանոցիս օրացոյցներու վրայ տպեալ Հոգաբարձութեանս պաշտօնական կնիքին ուշադիր ըլլան։ (Կնիք Հիւանդանոցի)

ՊՍԳՊԸԼ ՀԱՌԻՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պատմութիւն Հին Կտակարանի և Մարգարէութիւնք, այսինքն Հին Կտակարանի պատմութիւններուն և մարգարէութիւններուն մեկնութեան ներածութիւնը, էջ 536. գին 15 դահեկան։

Ասոր հայատառ թուրքերէնն ալ կայ։

Նամակներ առ Երիտասարդս, էջ 131, գին 5 դ.։

Նամակներ առ օրիորդս, էջ 126, գին 5 դ.։

Նամակներ առ Նորապսակ ամուսինս, էջ 144, գին 5 դ.։

Պատմութիւն Յիսուսի Քրիստոսի ըստ Աւետարանաց, էջ 196, գին 2 դ.։

Առաքելական Եկեղեցի, էջ 261, գին 2 դ.։

Հին Կտակարանի պատմութիւնը, էջ 312, գին 2 դ.։

Այս վերջին երեք գիրքերուն ալ հայատառ թուրքերէնները կան։

Կը ծախուին Պոլսոյ Հառուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ հարկ չկայ խարելու եւ փոնտցնելու.

Ընդունուած է անասնարոյժերու եւ անասնարոյծերու կողմէ։

Գործարանի մարքան

Այս զեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ծիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու դոտնալը, ցռուկի վէրքը, ծուլնգի ուռեցքները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգմը հիւանդութիւններու։ Գին վեց ֆրանք։

Վերցուէս ֆր.ով ուղուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէզիքի, Գասապեան, Քիւլիւրեան ու Քանզիւք եւ այլ մեծ զեղավաճառներու քով։ 356 18—52

ՄՈՍ

ՇՈՒՇԱՆԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Գլոսպոյ, Մէնչիսթրանէ և Սիւ Մոսէ ճշդիւ թուանով շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյսլը	3000	Օսայրիս	2250
Քիանոբուս	3000	Բէրա	2250
Յարու	3000	Մֆինոս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Քարթիճնա	2500	Գիւլէն	1500

Ցարոս շոգենաւը, նաւապետ Բաուս, ամսոյս դ.էսի 19ին Լիվրբուլէն հոս կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթալ և Ընկ.
Ուիթալ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի գրիչքարտ վրայ յարկը, հին Զբաղարանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ ադուտն կը լեցնեն. ցաւերնէ և ցաւերէ ազատութիւն պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դեմի յանգրիւն ըստ գոյնի, ձևոյ-ռիւն, և ապա ատամնաբոյնի երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմբրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւ ատամնահանութիւն։

Ց.Գ. Ամերիկ. սով.համաձայն ձմեռները կերակի օրերն ալ, (Գիւրաբանչիւր օր) ինչպէս և նաեւ ամեն օր, (Գիւրաբանչիւր) հիւանդ կրնգունին Բերայի գործատեղին

Գաղբիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց ընակարանն, ինչ 1 Խրիսվիկ էֆէնտի։

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՈՒՍՕԼԴԷՐ ՖԻՆՃԷՆ

Հէրվի Խան, Թիւ 2—3, Վոյվոտա էֆէնտի, Գալաթա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մը է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատասխանատուութեամբ համբաւաւոր։

ՔԷՆԻ ԹԷՕՍՈՐ ՍԱՔԷՆԱՆԻ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ԸՆԴՀԱԼ Հալլ, Կ. Գոլոյ և Օրեսայէ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կոզս	1011	Մարսէլ	724	Բոզարիս	188
Ալէքսիս	3607	Գոնկս	2906	Կրոմտս	1695	Մարտինկս	2273	Յաֆֆս	1118
Անճէլս	1541	Գրբսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ծիբիս	1735
Սրիսսոգս	2377	Տիտս	4811	Հիտալկս	1581	Միբրատս	3557	Միվիս	1198
Գասանս	1822	Տօմինիս	937	Հինտու	3720	Միլս	1037	Մրբրս	1200
Գորտոնիս	1261	Տուրս	2388	Հորազիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրսվս	1076	Տրաբս	1713	Հուտմպէր	596	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիմնս	841	Տինամս	504	Իակս	2854	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Ոնիս	4100	Թօրէտս	1470
Գէլյոս	1671	Էլտօրտոս	1520	Ֆիւնս	1080	Ոնեարիս	4036	Թորքիտս	487
Գալիբաս	1337	Էշտոն	1481	Քէլտս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2492
Գամէզ	1244	Ֆիտս	954	Քօլրինս	2307	Բարէրոմ	1637	Վասբրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բոյս	510	Վօյս	1289
Գիտակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1083	Բիալիս	2229	Վօյնուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսբս	4582	Լէբանոս	2272	Բիրմանիա	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվրբնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Կիգանս	1243	Լոբէնցս	3191	Բոստս	1789		

Մոբիլիս շոգենաւը, նաւապետ Ճոնսընը, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մեքէճ խան. Գալաթա

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՑՐԻՑԻՒ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ

1898 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոփորէն էջը։ ընդ.

2 — ենմ. Մէջ. Գէօր. Թրպ. ենք. Միր. Բ. Հիս Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Նբթ. Պշբ.
1 50 Գետ. Զնկ. Պէյլ. Գգկ.
2 — Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիբ.Զէնկ. Պէյլ.Գգկ. Պշբ.
2 35 Բ. Ա. Գգկ. ենմ. Մզպ. Պէօյբ. Թրպ. ենք Սթն. Մրկ. Բ. Հս. Պէպ. Արնք. Գրչ. Օրթ Պէշիքթաշ
2 45 Պէյբ. Բշպճ. ենք. Գնլճ. Օյօճ. Բ. Ա.Հիս. Գնտլ. Վնիբ. Զնկբ. Պէյլ. Գգկ. Պշբթ.
3 15 ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյբ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնիբ. Զէնկ. Պէյլ. Գգկ. Իսպ։
3 30 Եէնմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Եէնք. Սթն. Մրկ. Գօյճ. Բ. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշբ
5 — Պէյբ. Բշպ. Զպբլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Պշբ.
4 30 ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Սթն. Մրկ. Գօյճ. Բ. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
5 45 ենմ.Մզպ.Պէօյբ. Թրպ.Պէյգ. ենք. Սթն. Գնլ. Գօյճ. Բ.Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ.Օրթ.Պշբ.
7 — ենմ,Մզպ,Պէօյբ,Թրպ, Պէյբ,ենք.Մրկ, Բ,Հս, Պէպ, Արնվբ, Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշբ, Պէյբօգ Զրկ.Զպկ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի
7 30 Պէյգ, Բշպ. ենք, Գնլճ. Մրկ, Բ.Ա.Հս, Գանտ. Պէպ. Արն. Զնբ, Պէյլ, Օրթբ, Գգկ, Պշկ.
8 30 Ա.Բ,Գվ,ենմ.Մէջ.Պէօյ. Թրպ.Պէյբ.Բշպ Զպգ. Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
9 — եէնմ, Մէջ, Պէօյ, Թրբ, ենք. Սթն. Միր. Բ.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ Օրթ.Պշբ.
9 45 ենմ. Մզպ, Պէօյբ. Թրպ. Պէյբ. ենք. Գնլճ. Ա.Հս. Գնտլ. Վնբ. Զնբ. Պէյլ.Գգկ. Իսկ.
10 15 ենմ. Մզպ.Պէօյ.Թրպ. ենք. Մրկ. Բ. Հիսաբ Պէպ, Արնվ. Օրթ, Պշբ.

Կամարջի Վոփոր Դիմաց ընթացքներ

3 — Պշբ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Բ. Հիս. Գոն, ենք. Թրպ. Պէօյբ. Մզպ. եէնմ.
3 30 Իսկ.Գգկ.Պէյլ,Զնկ,Վնբ,Գնտլ.Ա.Հ.Գնլճ.Զպգ. Բշպ. Պէյգ.
3 40 Գապ, Պշկ, Գգկ. Օրթ.Պէյլ,Զնկ.Արվ, Գնտ Ա.Բ.Հս.Գնլ.Մրկ.ենք.Բշպ, Պբզ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.ենմ.
4 30 Պշկ,Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ. Բ.Հ. Մրկ. Սթն.ենք. Բրպ, Պէօյբ.Մզպ,ենմ,
5 — Գպթ.Պշկ.Գգկ,Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արվ. Վնբ,Գնտ, Ա.Բ.Հս.Գնլ.Զպբ. Բշպ.Պէյգ,
6 — Գապ.Պշկ,Օրթ,Արվ.Պէպ.Ա.Բ.Հս. Մրկ. ենք, Պէյգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ենմ. Բ.Ա. Գգկ.
7 — Պշ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Բ.Հ.Գոյճ ենք, Պէյբգ.Թրպ,Պէօյ.Մզպ.ենմ.
8 30 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հ.Մրկ.ենք. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ենմ.
9 15 Պշբ,Օրթ. Պէյլ, Արվ. Գնտ Ա. Բ. Հս. Գոյճ, ենք. Պէյգ.Թրպ, Պէօյ. Մզպ. ենմ.
10 5 Պէշ.Գգկ,Պէյլ,Զնկ,Վնբ.Գնտ, Ա.Հ. Գնլ.Զպբ, Բշպ,Պբզ.Մզպ,Բ.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հս,Գոյճ.Մրկ, Իսթ ենք, Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենմ,
10 50 Գապ,Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գնտ, Ա.Բ.Հսբ Գնլ.Մրկ.ենք.Բշպ.Պբզ. Պէպէրէն ենմ, զացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ, Պէյլ, Զնկ, Վնբ.Գանտ. Ա.Հիս. Գնլ. Զպգ.Բշպ.Պէյբ.
11 20 Պշկ.Պէպ.Բ.Հս,Մրկ.Սթն.ենք. Թրպ, Պէօյ Մզպ.եէնմանալէ
11 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Գնտ. Պէպէր
12 — Պշբթ. Գգկ. Պէյլ. Զնկ. Վնբ.
12 15 Պշբ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ.

Գ. Գ. Ամերկ. սով.համաձայն ձմեռները կերակի օրերն ալ, (Գիւրաբանչիւր) ինչպէս և նաեւ ամեն օր, (Գիւրաբանչիւր) հիւանդ կրնգունին Բերայի գործատեղին

Գաղբիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց ընակարանն, ինչ 1 Խրիսվիկ էֆէնտի։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37

Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գլխաւոր Գրասենեակ
(Գնդապետ Մաքսուտ)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՍՈՐ ՐԷԲԷՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կատարմամբեռ 1898 Նոյմբ. 1 (Ն. Տ.) Երեքշաբթիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կատ. Թ. 222 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՉ Կատ. Թ. 221 խառն Իրկն.
Ժ.	Վ.		Ժ. Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր ԺՄ.	
12	41	» Կէօքճէ քըշլա »	2 55
1	33	» Սապանճա գունար »	2 15
2	26	» Ալաեունտ »	3 33
3	11	» Զէքիրլէր »	4 38
4	9	» Տէօյէր »	5 35
4	36	» Իհսանիյէ »	6 20
5	—	» Համամ »	7 —
5	14	» Կազլիկէօլ համամ »	7 55
6	6	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 17
6	41	» Պէյիլբ Զօպանլար »	10 19
7	34	» Զայ »	11 12
8	23	» Իսհակլու »	ժՄ. Էնկիւրիւ մկն.
8	47	» Եասիխան »	Իրկն.
9	16	» Ագ Չէհիր »	
9	48	» Ազարի քէօյ »	
10	30	» Զավուշճը քէօյ »	
11	8	» Իլկէն »	
11	55	» Գասրը-Խանը »	
12	48	» Սէրայ-Ինի »	
1	20	» Մէյտան »	
2	22	» Բունար-Պաշը »	
3	—	ժՄ. Գոնեա մկն.	
Իրկն.			

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԻՆ ԷՆԿԻՒՐԻՒՆ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կատ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՉ Կատ. Թ. 121 խառն Իրիկն.
Ժ.	Վ.		Ժ. Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր ԺՄ.	12 41
1	49	» Ագ Գունար »	11 54
2	35	» Այրիւ Քէօյ »	11 16
3	23	» Գէյլիք Ախուր »	10 20
4	38	» Սարիքէօյ »	9 13
5	35	» Գիչէր »	8 8
6	20	» Սասիկէր »	7 23
7	—	» Գէյլիք Քէօփրիւ »	6 51
7	55	» Բօյաճի »	5 59
9	17	» Մայի Քէօյ »	4 20
10	19	» Սէնճան Քէօյ »	3 6
11	12	ԺՄ. Էնկիւրիւ մկն.	2 10
Իրկն.			առտ.

ԱԼԱԵՈՒՆԴԷՆ ԲԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կատ.սխուամբ Թ. 324 խառն Առտու	Թ. 326 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կատ.սխուամբ Թ.323 խառն Առտ.	Թ. 325 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
2 35	12 50	Մկն. Ալաեունտ ԺՄ.	2 —	12 10
2 55	1 10	ԺՄ. Քէօթահեա մկն.	1 40	11 50

ԻՄՄԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիտարէն Կամարջ	Կամարջէն Իսկիտար
— — 6 50 Պէշիկ.	— — 7 40 Գշկ.
— — 7 35 Պէշիկ.	— — 8 20
— — 8 50 Եշ. Պշ.	— — 9 —
— — 9 25	— — 9 40
2 — Պէշիք.	9 45 Ֆէրպ. 2 25 10 15 Գգկ.
2 20	10 15 Պէշիկ. 3 — 10 30 Ֆէրպ
3 —	10 30 Գգ. 3 30 Վոսփոր 10 40 Գգկ.
3 30	11 — Գգկ. 3 35 11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ. 4 — Գապ. 11 30 Գգկ.
4	11 20 4 30 11 30 Ֆէրպ
4 30	12 — 4 30 Ֆէրպօթ 11 50
5 —	5 5 12 15
5 15 Ֆէրպ.	5 40 Պէշիկ.
5 30	5 45 Ֆէրպօթ
5 50 Պէշիք.	6 15 Պշկ.
6 15 Պէշիք.	7 — Գգկ.

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիտարէն Կամարջ	Կամարջէն Իսկիտար
— — 6 20 Պէշք	— — 7 50 Գգ.
— — 6 50 Պշթ.	— — 7 40 Պշբ.
— — 8 — Պշթ.	— — 8 20
— 8 45	— — 9 —
2 — 9 30	2 20 9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ. 2 45 10 15
3 30	10 15 3 30 Վոսփ 10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 35 3 35 10 45
4 15	11 — Ֆէրպ. 4 30 Ֆէրոսթ 11 20
4 45	11 10 4 45 Պէշք. 11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45 5 30 Պշ. Գգ. 11 45
5 25	12 — 5 45 Ֆէրպ. 12 15
5 50 Պէշիկ.	6 15 Պ/շ.

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալամաճ բացի Կիր.է)
5 — » » բացի ուր.է
10 40 » »
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
3 — Կամուրջէն Հարէմ Սալամաճ բացի կիր.է
4 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » Ճալամաճ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » անոի Սալամաճ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՄՄԻԻՏԱՐ ՄԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱՅԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՄԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիտարէն Գապաթաշ Սիրբէճի
5 15 Իսկիտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիտարէն Սիրբէճի
4 30 Սիրբէճիէն Իսկիտար
5 45 Սիրբէճիէն Գապաթաշ Իսկիտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիտար
11 30 Սիրբէճիէն Գպթ.Իսկիտար

Ծան.—Օրը միգապատ եղած ատեն շոգենաւները երեկոյ զանուած տեղերը պիտի մնան։

ՖՐԵՏ. ԼԷՖԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արէնդլէյ գլխ. Բանոյ շոգենաւերու

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիրգորիան	10500	Ֆլավիան	3600
Դամնիան	10500	Եշիրշիան	3600
Էսպրիան	10500	Աբրա.ըն	3000
Լանքասպրիան	9000	Այմէրիան	2800
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբիան	2500
Գոլմպիան	8000	Անէնիան	2500
Ֆորմիան	8000	Անտարկտիան	2500
Գոսպոնիտն	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վալօնիան	3700	Օրբրդոյ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն պլլուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրամանագը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Գալաթա

Սրատնատէր ՁԱՐԵՀ ԵՒԻՍՈՒԹԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (91)

ԷՄԻԼ ՈՒԻՇՊՈՒՌ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Բ.

ՄԱՅՐ ԼԱՆԿԼՕԱՅԻ ՇԱՀԱՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—Թերեւս բարի նշան մ'է այդ։ Սակայն երբ անոր վրայ խօսի, դուք կրնաք ըսել իրեն, ինչպէս արդէն որոշած ենք, թէ իւր կրած փորձութիւնէն տեղեկութիւն չունի, թէ իւր ներկայ վիճակէն շատ գոհ է, թէ նամակ մը պիտի ստանայ անկէ երբ կարդալու վիճակի մէջ ըլլայ, և թէ պիտի կրնայ իսկ երթալ տեսնել զայն երբ հիւանդանոցէն ելնէ։ Մի՛ մոռնաք, բարի՛ քոյր, թէ զինքն այս անկողնին մէջ պահող հիւանդութենէն աւելի մեծն ունի։ Մարմնոյն բժշկութենէն յետոյ հոգւոյն հիւանդութիւնն ալ բուժել պէտք պիտի ըլլայ մեզի։

Ցանկարծ հիւանդին շրթունքը շարժեցան, և երկու անգամ եռեւեռեռեւ Ֆլէռ մրմնջեց։

Մայր Լանկլօա գլուխը տնկեց և քահանային թեւէն բռնելով.

—Լսեցի՞ք, ըսաւ անոր։

—Այո՛։

—Ֆլէ՞ռ, այնպէս չըսա՞ւ։

—Այո՛, քրոջն անունն է։

—Քոյրը Ֆլէռ կը կոչուի, ո՜հ, ո՜հ, ո՜հ։

—Ինչո՞ւ այդպէս յուզուեցաք։ Հանդարտ բռնեցէք ձեր սիրտը։

—Ճշմարիտ է, դուք չէք կրնար հասկընալ։ Այդ Ֆլէռ անունը սիրտս վեր ցատկեցուց կուրծքիս մէջ։ Ես աղջիկ մ'ունիմ զոր կը փնտռեմ ամէն տեղ. և անունը Ֆլէռ է։ Բայց այս տղուն անունը, գիտէ՞ք ինչ է, տէր հայր։

—Անտրէ է։

—Անտրէ՞. ո՜հ, Աստուած իմ, կը վախնամ որ հիմա խելքիս պիտի գայ...

—Տիկնո՛ն, կ'աղաչեմ, կամաց խօսեցէք։

—Այո՛, այո՛, կը քնանայ. պէտք չէ արթնցընել։ Բան մ'ալ պիտի հարցընեմ ձեզի, տէր հայր, մէկ բան մը։ Կը ճանչէ՞ք քոյրը։

—Անշուշտ։

—Ասոնք երկու ընկերներ տղայք են։

—Ճշդիւ։

—Ֆլէռ քիչ ժամանակէ ի վեր փարիզ է, այնպէս չէ՞։

—Այո՛, գաւառի մէջ մեծցած է։

—Նիէվռի գեղերէն մէկուն մէջ, որ Ռուպէյ կը կոչուի։

—Շատ ճիշդ։

Մայր Լանկլօա մաղմնաց որ ուրախութեան ազազակ մ'արձակէր, բայց կսկորդին մէջ խեղդեց, և աչերէն արտասուաց հեղեղ մը ցայտեց։

Եւ բուռն տխրութեամբ հիւանդին տժգոյն դէմքը դիտելով, ձեռներն իրարու կցեց և ըսաւ.

—Այս պատճառաւ էր ուրեմն, որ առանց քեզ ճանչելու՝ ա՜յն աստիճան կը սիրէի քեզ։

Եւ բռնելով քահանային ձեռքէն՝ սրահէն դուրս տարաւ, և ուժով մը չունչ առնելով.

—Հիւանդին անկողնին մօտ կը խեղդուէի, ըսաւ։ Հոս կրնամ հանգիստ լալ... Վիշտ կրելու, տառապելու համար այնչափ ուժ և արիութիւն վատնած եմ, որ ուրախութեան դիմանալու կարողութիւն չունիմ։ Երբ պիտի տեսնեմ պաշտելի աղջիկս, կը վախնամ որ մեռնիմ ուրախութենէս։ Հասկըցա՞ք, տէ՛ր հայր, այդ ձեր ճանչած Ֆլէռը իմ աղջիկն է։

—Կը հաւատամ, պատասխանեց հայր Ռուվիէր, բայց ներեցէք ինձի որ զարմանքս յայտնեմ ձեզ երբ կը լսեմ որ ձեր աղջիկն վրայ միայն կը խօսիք։ Անշուշտ չեմ մեղադրեր ձեզ աղջիկնիդ շատ սիրելնուդ համար. բայց Անտրէ ալ պէտք էր բաժին մը ունենար ձեր այդ անսահման ուրախութենէն, վասն զի եթէ մէկն այդչափ կը սիրէք, միւսն ալ պէտք եւ նոյնչափ սիրել։

—Օ՜, զայն ալ կը սիրեմ, այո՛... բայց մի և նոյն բանը չէ. աւելցուց լուսացայտ նայուածքով մը։

Դէմքը կը խօսէր։

—Բայց Անտրէ ձեր զաւակը չէ՞ ուրեմն, դոչեց քահանան։

—Սրտիս զաւակն է, տէ՛ր հայր, իսկ Ֆլէռ իմ աղջիկս է, վասն զի ես ծնած եմ։

—Ի՞նչ կ'ըսէք, եղբայր ու քոյր չե՞ն։

—Ո՛չ։

—Բայց իրենք այնպէս կը հաւատան։

—Գիտեմ։

—Ո՜հ, չարաչա՞ւք սխալ, մրմնջեց հայր Ռուվիէր։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէ՞ս. Գիտէ՞ք ինչու համար Անտրէ ինքզինք մոռցընել ուզեց։

—Ո՛չ, չեմ գիտեր, մէկ բան մը միայն գիտեմ. այսինքն թէ գտայ Անտրէն, և անոր հետ ալ աղջի՞կս։

—Մարկ ըրէք ուրեմն. Անտրէ ինքզինք Սէն գեաը նետեց, որովհետեւ Ֆլէռ՝ իմ խրատիս հետեւելով՝ բաժնուեցաւ անոր քովէն։ Այս բանին պատճառ մը պէտք էր, այնպէս չէ՞. աւասիկ։ Ֆլէռ հասկըցեր էր որ զիրենք միացնող եղբայրական սէրը չէր, այլ ուրիշ սարսափելի, բուռն, լափող կիրք մը...։ Սիրահարա՞ծ էին իրարու...։

Մայր Լանկլօա աչերը խոշոր բացաւ և երկու թեւերը քովերն ի վար ինկան։

—Ո՜հ, խեղճ տղայք, մրմնջեց։

Ցետոյ, գլուխը վար առնելով.

—Ա՜հ, պէտք էր այդպէս սիրէին զիրար։ բաւ, և պիտի սիրե՞ն միշտ...։ Ֆլէռ